

Riksdagens protokoll

2000/01:38

Fredagen den 1 december

Kl. 9.00 – 11.39

Protokoll
2000/01:38

1 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 2000/01:131

Till riksdagen

Interpellation 2000/01:131 av Sven-Erik Sjöstrand (v) om Dublin-konventionen.

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 16 januari 2001.

Skälet till dröjsmålet är juluppehåll i riksdagen.

Stockholm den 29 november 2000

Utrikesdepartementet

Maj-Inger Klingvall

Interpellation 2000/01:138

Till riksdagen

Interpellation 2000/01:138 av Gunnel Wallin om centralisering av kriminalvårdsanstalter.

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 16 januari 2001.

Skälet till dröjsmålet är juluppehåll i riksdagen.

Stockholm den 27 november 2000

Justitiedepartementet

Thomas Bodström

Interpellation 2000/01:143

Till riksdagen

Interpellation 2000/01:143 av Sven Bergström om klimatfrågan och nollemissionsfordon.

Interpellationen kommer att besvaras torsdagen den 25 januari 2001.

Skälet till dröjsmålet är att det inte finns någon tid i december för interpellations svar i kammaren.

Stockholm den 28 november 2000

Miljödepartementet

Kjell Larsson

Enligt uppdrag

Kathrin Flossing

Expeditions- och rättschef

Interpellation 2000/01:104

Till riksdagen

Interpellation 2000/01:104 av Catharina Hagen om skatterna på riskkapital.

Interpellationen kommer att besvaras den 26 januari 2001.

Skälet till dröjsmålet är att det på grund av utlandsresor inte funnits någon tid som passat finansministern.

Stockholm den 27 november 2000

Finansdepartementet

Nils Dexe

Enligt uppdrag

2 § Hänvisning av ärende till utskott och beslut om förlängd motionstid

Föredrogs och hänvisades

Proposition

2000/01:42 till konstitutionsutskottet

Kammaren biföll talmannens förslag att motionstiden för ovanstående proposition skulle förlängas till fredagen den 19 januari 2001.

3 § Förnyad bordläggning

Föredrogs men bordlades åter

Utrikesutskottets betänkanden 2000/01:UU1, UU2 och UU5

Föredrogs
socialförsäkringsutskottets betänkande 2000/01:SfU2
Anslag inom utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar (prop. 2000/01:1
delvis).

*Anslag inom
utgiftsområde 8
Invandrare och
flyktingar*

Anf. 1 GÖRAN LINDBLAD (m):

Herr talman! Jag inleder med att yrka bifall till reservation 1. Jag vill också passa på att uppmärksamma vårt särskilda yttrande där vi ytterligare utvecklar våra ståndpunkter.

I det här anförandet kommer jag att uppehålla mig vid det som i betänkandet kallas integrationspolitik och storstadspolitik. När det gäller våra ståndpunkter på migrationsområdet kommer det som vanligt att hanteras av Gustaf von Essen.

Då står vi alltså här i kammaren igen, och det är dags för debatt om integration. Och det är uppenbarligen *same procedure as every year*. Precis som förra året finns det inte något ansvarigt statsråd i kammaren. Precis som förra året skriver regeringen i propositionen att tillståndet inom området inte är tillfredsställande i förhållande till de mål som riksdagen beslutat.

Det framgår av texten i betänkandet att regeringen avser att fortsätta på den inslagna vägen – alltså mer av samma politik som har misslyckats, detta trots att man skriver att målen för integrationspolitiken emellertid endast i begränsad del uppnås genom insatser inom politikområdet. Insatser som sker inom den generella politiken är avgörande.

Regeringen och utskottsmajoriteten gör en korrekt analys, men man drar inte några slutsatser av det här. Man fortsätter med s.k. storstadspolitik, utvecklingsavtal, projekt högt och lågt samt fortsatt drift av Integrationsverket. Däremot lyser förändringar av den generella politiken helt med sin frånvaro.

Jag vill därför i statsrådets frånvaro fråga Anita Jönsson: Varför drar ni socialdemokrater inga slutsatser av den egna analysen? Varför accepterar ni tyst att den nya fattigdomen breder ut sig i förortererna med ökande klassklyftor som följd? Varför framhärdar ni i en politik som låser in människor i maktlöshet och utanförskap?

Varför visar ni inte verklig solidaritet och låter människorna i utanförskapet få riktig makt över sina egna liv? Verklig solidaritet innebär att även den fattige ges en möjlighet att välja och bestämma över sitt eget liv. Verklig solidaritet innebär att den fattige ges förutsättningar att ta sig ur maktlösheten och att ta sig ur fattigdomen.

Kan det vara så, Anita Jönsson, att bristen på verklig solidaritet faktiskt handlar om makt – makt hos ”omhändertagandebyråkratin” att bestämma åt människor, makt hos politiker och gravt medelålders vita manliga projektledare att styra människors liv?

Jag vill i stället införa en verklig egenmakt som innebär att besluten flyttas från makthavarna till människorna själva. Konsekvensen torde bli att t.ex. Integrationsverkets byråkrater avvecklas till förmån för största möjliga makt till de enskilda människorna.

Utskottets majoritet skriver att integrationspolitiken förs i integrationsmålens riktning. Jaha – i integrationsmålens riktning. Man tycker

alltså, trots att man inte når målen, att riktningen är rätt. Hur vet man det? Den enda större utvärdering som gjorts av olika projekt gäller Blommanpengarna. Den utvärderingen visar att det är mycket få om ens några resultat som har varit positiva.

Herr talman! Det står i betänkandet att målen för storstadspolitiken är att ge storstadsregionerna goda förutsättningar för långsiktig hållbar tillväxt. Men det enda som vuxit till genom den förda politiken är en djungel av projekt, oftast helt utan långsiktighet och samordning. Nu skrivs det bevars utvecklingsavtal här och där i landet. Resultatet av de här avtalen har blivit mer av centralstyrning men fortsatt dålig samordning och absolut ingen långsiktighet.

Den nya integrationsministern Mona Sahlin replikerade till mig i en interpellationsdebatt att hon var trött på alla projekt som inte gav någonting. Hon höll dessutom med om att sfi-undervisningen inte fungerade. Detta finns i riksdagens protokoll.

Herr talman! Jag frågar därför Anita Jönsson om hon och hennes kumpaner i majoriteten är beredda att ompröva projektpolitiken i utanförskapsindustrin. Är Anita Jönsson liksom den frånvarande ministern beredd att ompröva sfi-undervisningen och kanske rent av införa en sfi-check, så att makten flyttas till den enskilda invandrare?

Det finns ett otal exempel på hur hela sfi-systemet spårat ur och hur enskilda byråkrater använder tester och regelverk för att långvarigt hålla människor kvar i åtgärder i stället för att se till att de får arbete. Kravet på godkänt sfi-prov har kommit till för att garantera en bra språklig kunskapsnivå. Men som systemet är uppbyggt fungerar det faktiskt ofta precis tvärtom.

Jag kan berätta om en absurditet som jag sprang på för lite sedan. Det gäller en gästforskare från Egypten – alltså en person som har kommit hit för att studera och forska. Han berättade att han ordnat svenskundervisningen på egen hand. Han jobbar för övrigt på ett universitet i Sydsverige. Han talar väldigt bra svenska. Den här killen är anställd på universitetet och i anställningen ingår 20 % undervisningsplikt. Han undervisar svenska studenter. Det går naturligtvis bra eftersom han talar språket bra. Han skulle söka en liten kurs, men det gick inte för han hade inte godkänd sfi. Han får alltså undervisa svenska studenter men inte gå en enkel liten kurs. Regelverket är till hinder.

Herr talman! En annan maktfråga är naturligtvis makten över pengarna. Varför, Anita Jönsson, är det fortfarande mängder av kommuner som inte använder sig av möjligheten till introduktionsersättning till nyanlända? I stället gör man sina nyinvandrade kommunmedlemmar till beroende socialbidragstagare. Det här är ingenting annat än ett uttryck för den välvilliga maktfullkomlighet som präglat den s.k. integrationspolitiken under en lång följd av år. Varför vill inte socialdemokraterna medverka till att gamla invandrade får, det är förstås förbjudet att kalla det pension, men någonting som liknar pension, någon form av pensionsliknande bidrag, i stället för att förnedrande behöva gå med mössan i hand till socialbyrån där någon annan har makten över pengarna och livet?

Varför, Anita Jönsson, skulle vi inte kunna bli överens här i dagens debatt om att det faktiskt skulle vara bättre om den s.k. aktivitetsgarantin breddades till att omfatta även de i utanförskapet som inte omfattas av a-

kassan, samt att man i stället för bidrag och aktiviteter garanterade riktiga jobb eller kompetensutveckling och utbildning?

Ta nu chansen, våga släppa lite av makten och ge den verkliga makten till människorna!

Anf. 2 MAGDA AYOUB (kd):

Herr talman! Inledningsvis yrkar jag bifall till reservationerna 2 och 4 liksom också till reservation 5 av Miljöpartiet och Centerpartiet. I övrigt står jag självfallet bakom samtliga kristdemokratiska reservationer.

Vi ska i dag diskutera utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar, med betoning på integration. Vi kristdemokrater har i de frågorna förordat en annan inriktning än regeringen.

Kristdemokraterna har motsatt sig regeringens förslag att inrätta en ny integrationsmyndighet. Trots ett kompakt motstånd från fem av riksdagens partier genomdrev socialdemokraterna beslutet att inrätta Integrationsverket den 1 juni 1998. Vi föreslår nu att Integrationsverket helt avvecklas den 1 juli 2001.

För oss är integration en process som omfattar hela livet, och den kommer inifrån. Den börjar dag ett när man kommer till Sverige. Det kan ta kort tid eller lång tid att integrera sig i samhället. Alla har olika bakgrunder och utgångspunkter.

Vi välkomnar kompletteringen av integrationspolitikens mål att alla har lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter oavsett etnisk och kulturell bakgrund, med betoning på ordet ”skyldigheter”, som nu fogas till integrationsmålen. Vi kristdemokrater är mycket nöjda med just detta förtydligande och denna komplettering av målen.

Vi ser att den negativa segregationen till stor del beror på bristande delaktighet. Den enda möjligheten till verklig delaktighet är att behövas, att man har ett jobb, kan ta ansvar för sina barn och sin försörjning och deltar i samhällsdebatten. Vi måste kunna komma till rätta med detta problem.

Herr talman! För att man ska förstå hur det svenska samhället fungerar är det nödvändigt att ha grundläggande kunskaper i det svenska språket. Svenska för invandrare, sfi, är en mycket viktig insats för integrationen i samhället. Det måste finnas utbildningar som passar olika behov. I dag blandas personer som har en lång utbildning bakom sig med personer som inte har nått så långt med sina utbildningar. Undervisningen i svenska för invandrare måste vara av hög kvalitet.

Vi är övertygade om att förbättringar i arbetsmarknadspolitiken ger jobb även för invandrare. Efter utbildningen måste det finnas arbetsplatser som kan ta emot arbetskraften. Det är viktigt att tillvarata allas kompetens.

Herr talman! Reglerna för dem som inte nått sfi-nivån är i dag krångliga. Många har studerat i många år och kan prata och göra sig förstådda, men vissa arbetsförmedlingar vägrar att låta dem vara arbetssökande. De bollas tillbaka till skolbanken i stället för att få en chans att prova på ett jobb. Vi måste se över och åtgärda de regler som hindrar dessa personer.

Möjligheten till egen försörjning anser vi vara en avgörande fråga för ett effektivt arbete inom integrationsområdet.

En annan viktig fråga i detta sammanhang är invandrarnas valdeltagande. Utländska medborgare fick år 1976 möjlighet att delta i kommu-

nala och landstingskommunala val, men deras valdeltagande har därefter varit sjunkande. Endast 35 % av dem deltog i det senaste kommunala valet. En del av lösningen av detta problem är att låta invandrare vara delaktiga i partierna och att sätta invandrare på valbara platser.

Herr talman! Jag vill också betona att integration innebär samförstånd, tolerans och samordning med alla som lever i Sverige. För uppnående av detta krävs större och mer genomgripande insatser från samhället och även från den enskilde. En av de viktigaste bristerna är att samhället inte har kunnat tillgodose invandrarens rätt till arbete och den värdighet som en egen försörjning ger.

Jag vill med dessa ord understryka vikten av att integrationsarbetet ska genomsyra alla myndigheters dagliga verksamhet. Integration kan aldrig komma uppifrån. Man måste ges mycket information, och man måste få möjligheter och förutsättningar att gå vidare. Man måste känna sig trygg i det nya samhället innan man klarar detta.

Herr talman! En annan fråga som jag vill lyfta fram är de ensamkommande barnen. För att bemöta alla dessa barn på ett bra sätt krävs det många åtgärder. I dag tas barnen om hand på Migrationsverkets olika grupphem. De enda instruktioner som grupphemmen har är att dessa barn ska ha mat och tak över huvudet. Det räcker inte långt, för de barn som kommer hit är i en mycket utsatt situation. Självordsförsök är mycket vanliga bland dessa barn. Deras belägenhet skulle kunna förbättras genom att man överläter handhavandet av dessa frågor till exempelvis kommuner och frivilliga organisationer.

Handläggningstider är ett annat område där det krävs en uppstramning. Trots att barnen ska ha förtur i hanteringen kan det ta ett år och ibland upp till tre år innan ett barn får besked om första beslut från Migrationsverket. Handläggningstiden inom Migrationsverket och Utlänningsnämnden för anknytningsärenden är i dag upp till åtta till tio månader.

Jag vill också betona vikten av anlita tolkar och advokater. Det krävs auktoriserade tolkar med hög kompetens. Samma sak bör gälla beträffande advokater. Det är önskvärt att man ges möjlighet att få en advokat eller en tolk av sitt eget kön.

Avslutningsvis vill jag hålla fram en mycket viktig fråga. Ta professionellas uttalanden på största allvar! I de fall där en psykolog eller en kurator är inblandad måste man ta större hänsyn till dennes intyg, uttalanden m.m. Det finns i dag en tendens hos Migrationsverket och Utlänningsnämnden att underskatta deras utsagor.

Anf. 3 BIRGITTA CARLSSON (c):

Herr talman! Centerpartiet anser att EU-länderna har ett stort ansvar för att ge en fristad åt de människor som flyr från förtryck och förföljelse och anser därför att flyktingfrågor bör behandlas som en gemensam europeisk angelägenhet. Centerpartiet strävar efter en öppen och generös asyl- och flyktingpolitik inom hela Europeiska unionen, grundad bl.a. på Genèvekonventionen och FN:s barnkonvention. Stora skillnader i asylregler mellan länderna riskerar att leda till ett kraftigt ökat asyltryck på de länder som har den mest generösa asylpolitiken.

Att Schengensamarbetet nu integreras i EU är enligt Centerpartiets uppfattning positivt. Det skapar förutsättningar att kombinera två viktiga

målsättningar, nämligen vidgade möjligheter till fri rörlighet för medborgarna och ökat samarbete för att förhindra gränsöverskridande brottslighet. Detta är ett avgörande led i arbetet med att skapa ett område för frihet, säkerhet och rättvisa i enlighet med de riktlinjer som fastställdes vid Europeiska rådets möte i Tammerfors i oktober 1999.

Det finns alltså ett stort värde i en gemensam asyl- och flyktingpolitik. En grundläggande förutsättning är dock naturligtvis att den ges en utformning som överensstämmer med våra värderingar om en human och generös flyktingpolitik. Från Centerpartiets sida tycker vi att det finns anledning för Sverige att tydligt markera att vi vill ha en generös asyl- och flyktingpolitik. Vi ska inte låta de länder lägga ribban som har de minst generösa reglerna. Sverige bör aktivt verka för en harmonisering av reglerna tillsammans med de länder i Europa som har en tradition med generös syn på asylpolitiken.

I slutdokumentet från Tammerfors sade EU:s stats- och regeringschefer, och det kan finnas anledning att påminna regeringen om formuleringarna i dokumentet: Frihet bör inte betraktas som ett privilegium utslutande för unionens egna medborgare. Att denna frihet över huvud taget finns fungerar som en magnet för människor över hela världen som inte kan åtnjuta den frihet som unionsmedborgarna tar för given. Det skulle stå i strid med europeiska traditioner att förvägra människor denna frihet när de lever under omständigheter som får dem att på goda grunder söka tillträde till vårt territorium. Men detta kräver att unionen utarbetar en gemensam politik för asylfrågor och invandring, samtidigt som den beaktar nödvändigheten av en konsekvent kontroll av de yttre gränserna för att stoppa olaglig invandring och bekämpa dem som organiserar och därmed begår sammanhängande internationella brott. Denna gemensamma politik måste vara grundad på principer som både är tydliga för våra egna medborgare och ger garantier till dem som söker skydd i eller tillträde till Europeiska unionen.

När nu denna gemensamma asyl- och flyktingpolitik håller på att utformas finns det anledning att ta upp den aktuella frågan om hur regeringen hanterar asyl- och flyktingpolitiken. Regeringens inställning i flera enskilda delfrågor har under hösten emellertid gett olyckliga signaler. Låt mig nämna några exempel där utvecklingen inom EU går i enligt vårt tycke felaktig riktning.

Jag tänker t.ex. på regeringens otydlighet när det gäller det franska ordförandeskapets förslag om att kriminalisera de som gömmer flyktingar. Regeringen, och för den delen även moderaterna, tycks nu vara beredda att ingå en ohelig allians för att anpassa den svenska lagstiftningen om transportöransvar så att Sverige nu ovanpå det transportöransvar vi redan har ska tvingas att införa sanktioner och EU-harmoniserade böter mot bolag som transporterar personer utan giltiga dokument. Jag tänker vidare på den åtstramade viseringspolitiken.

Tänker moderater och socialdemokrater ingå en ohelig allians och tillmötesgå Frankrikes krav om att acceptera sanktioner mot dessa bolag? Varför vill inte m och s att EU:s gemensamma asyl- och flyktingpolitik ska kännetecknas av humanitet och generositet?

Allt detta sänder fel signaler. Alla enskilda delförslag bildar tillsammans en helhet som utgör en restriktiv flyktingpolitik, vilket också många frivilligorganisationer, inte minst inom människorättsområdet,

reagerat mot. Om vi menar allvar med att inte medverka till Fästning Europa måste vi också ha den politiska viljan och förmågan att visa detta i praktisk handling.

Sverige har en oerhörd viktig roll i och ovanligt goda möjligheter att påverka detta arbete, eftersom det är nu som den gemensamma asyl- och flyktingpolitiken utformas. Sverige ska om exakt en månad överta ordförandeskapet i EU. Jag vill därför gå så långt som att säga att det måste vara en huvuduppgift för regeringen att under ordförandeskapet intensifiera detta arbete så att det är möjligt för EU-länder att gemensamt besluta om en ram för flyktingpolitiken som är öppen och generös så att vi inte får ett Fästning Europa. Den gemensamma asyl- och flyktingpolitiken är planerad att slutligen antas under det belgiska ordförandeskapet som följer på det svenska. Vi har ingen tid att förlora, utan tvärtom är det hög tid att agera.

Herr talman! Vi har en rad åtgärder som vi måste ta itu med i Sverige. En sådan viktig fråga är handläggningstiderna hos Migrationsverket och Utlänningsnämnden. Människor får vänta alltför länge innan de får besked om uppehållstillstånd. Handläggningstiderna är en speciellt bekymmersam fråga. Det har föranlett att utskottet har granskat frågan extra noga. Det finns dock mer att göra än att enbart granska frågan.

Utlänningsnämndens vara eller inte vara är också en fråga som bör diskuteras. Det finns uppenbara brister i den nuvarande asylprocessen. Vi har från Centerpartiets sida föreslagit att Utlänningsnämnden ska läggas ned och ersättas av en asylprocess i förvaltningsdomstolarna. Det är bekymmersamt att regeringen förhåller frågan att förbättra asylprocessen och göra den tydligare och säkrare för människor.

Centerpartiet har väckt en speciell motion om integrationspolitiken. Vår grundläggande uppfattning är att integration ger tillväxt. Invandrade personer har många gånger ett kulturellt band till nya marknader som kan främja tillväxten i Sverige. Integrationspolitiken måste bli en del av tillväxtpolitiken.

Regeringens storstadssatsning har hittills mest präglats av en kortsiktig politik med enstaka insatser. Den har karaktären av gåvogivande i stället för att utnyttja människors kraft och möjligheter. Vi vill låta människor växa i stället för att bli omhändertagna.

Utvecklingen måste komma underifrån. Vi tror inte att regeringens centralt dirigerade projekt leder till långsiktig förbättring. Som regeringen påpekar i sin analys riskerar projekten att bli en del av en projektverksamhet vid sidan av kommunernas ordinarie verksamheter. Vi anser att det finns anledning att minska resurserna och låta utvecklingsinsatserna bli en del av kommunernas ordinarie verksamhet.

Till sist, herr talman, finns på grund av budgetprocessen delar i våra motionsyrkanden som vi har med i ett särskilt yttrande. Jag vill yrka bifall till reservation 5 under mom. 8. Vi kommer också att stödja reservationerna 4 och 6.

Anf. 4 JOHAN PEHRSON (fp):

Herr talman! Integration är någonting som måste komma underifrån. Det går inte att ovanifrån driva på detta annat än genom smarta och kloka strukturer som uppmuntrar människor att kunna växa och utvecklas.

Folkpartiet har aldrig varit en varm anhängare av Integrationsverket. Även om det sannolikt förekommer en hel del bra s.k. tänk där är det systemet i sig som avgör om människor upplever sig integrerade eller inte. Det gäller allt från en kraftfull kunskapskola för barnen till att deras föräldrar får sina utbildningar från sina hemländer validerade.

När det gäller den s.k. sfi-undervisningen är det ett mysterium att man inte kan göra någonting åt den röra och de brister vi tidigare har hört talas om här.

I andra ändan av den s.k. integrationsprocessen ligger någonting som kallas medborgarskap. Jag sitter själv på en bunt ärenden i min kammare som visar på obegripliga tillämpningar av reglerna för vilka som har rätt att bli medborgare. När man inte får bli medborgare är det svårt att känna att man är välkommen och att man ska bli integrerad. Alla dessa viktiga frågor får vi återkomma till en annan gång.

I dagarna har det tagits nya steg på vägen mot utformandet av en gemensam europeisk flyktingpolitik, denna gång inom ramen för det s.k. Schengenavtalet. Men det är ingen önskvärd utveckling vi kan beskåda. Tvärtom utlovas att man ska genomföra förslag för att ytterligare försvåra för människor på flykt att finna en fristad i Europa. Denna utveckling borde regeringens företrädare kraftfullt försöka motverka.

I stället får vi höra och läsa att svenska ministrar är nere i Bryssel och lovar att beställa ett lagförslag i enlighet med det franska socialistiska ordförandeskapets extrema restriktiva riktlinjer. Detta ska dessutom ske i en utredning som från början skulle handla om anhöriginvandringens regelverk. Det är en viktig utredning. Nu verkar denna vid en snabb betraktelse fått till uppgift att vara en bastion för någon sorts Fort Europa. Man kan fråga sig vad detta är för ordning, eller snarare oordning.

Folkpartiet liberalerna kan inte ställa upp på att ytterligare skärpa den nuvarande regleringen när det gäller transportöransvar. Redan dagens regler om transportöransvar, första-asyllands-princip och medlemsländernas stränga aviseringsregler utgör bokstavligen en dödlig blandning för de människor som söker sig till den här delen av världen för att få sin asylrätt prövad. Regleringarna innebär sammantaget att det i praktiken krävs människosmuggling med eller utan vinstsyfte eller falska pass för att kunna ta sig till ett EU-land och söka asyl. Ingen i denna kammare lär väl på allvar tro att människor som är i behov av asyl har utrustats med fullständiga resehandlingar eller pass genom en naturlag.

Under det svenska ordförandeskapet måste regeringen med all sin kraft ta initiativ till att öka humaniteten i det som vi hittills har sett av den gemensamma flyktingpolitiken. Varför inte driva en liberalisering av de mest knäppa reglerna i Schengenavtalet? Effekterna av den samlade regleringsnivån måste granskas. I dag är läget ytterst allvarligt.

Herr talman! De människor som trots allt kommer till vårt land möts av en svensk asylprocess som inte riktigt håller måttet. Först och främst gäller det att nu avskaffa Utlänningsnämnden på riktigt.

Den specialtillsatta utredningen efter NIPU har föreslagit en ny processordning med tvåpartsförfarande och en större möjlighet för den asylsökande att vara med och yttra sig när besluten fattas. Men utlänningsärenden ska fortfarande behandlas av en myndighet, om än med domstolsliknande arbetsformer. Återigen försöker man hitta särlösningar på utlänningsrättens område, och i praktiken är det endast en fråga om att man

byter skylt på fasaden utanför Utlänningsnämnden – åtminstone att döma av det som man har sett hittills.

Folkpartiet avvisar förslaget från arbetsgruppen tillsammans med andra partier. Vi föreslår andra, och större, förändringar. Det finns bara en vettig åtgärd i nuläget – att lägga ned samlösningen och flytta över handläggningen till förvaltningsdomstolar.

Handläggningstiderna är ett evigt aber. Det är därför glädjande att utskottsmajoriteten har kunnat samlas kring en begäran om flexiblare utnyttjande av anslagen på migrationsområdet. Det är bra. Det kan något öka möjligheterna att de personella resurserna utnyttjas så effektivt som möjligt. Frågan är bara om det räcker.

Att under flera års tid behöva leva i ovisshet och vänta på ett beslut är enormt psykiskt påfrestande. Det är ungefär som att leva i ett ständigt vakuum. Det är sannolikt inte fel att påstå att det på grund av de långa väntetiderna dessutom skapas många humanitära skäl att få stanna i vårt land. De allra flesta av de som väntar i Sverige på ett beslut från Migrationsverket eller Utlänningsnämnden har under den tid de har väntat här lärt sig svenska, haft praktikplatser och på olika sätt försökt anpassa sig till det svenska samhället för att sedan mötas av ett brutalt nej.

Således måste handläggningstiderna radikalt förkortas. En viktig del i detta är en ny process. Det är viktigt att den asylsökande får en prövning i tvåpartsförfarande så fort som möjligt, och att Migrationsverket inte blir en transportsträcka fram till länsrätten. Tyngdpunkten i processen måste här, precis som på alla andra områden, ligga i första instans. Vi anser att Migrationsverket ska ha utrett ärendet och lämnat ansökan om avvisning till länsrätten inom tre månader. Länsrätten ska i sin tur sätta ut målet till förhandling inom sex veckor från denna tidpunkt. Då kan de flesta asylärenden vara avgjorda inom ett år. Detta är den absoluta målsättningen, som vi naturligtvis också måste sätta av resurser till. Men jag tror att man genom att satsa Utlänningsnämndens resurser i det befintliga systemet kan få ut mer av processen.

Herr talman! I ett anförande om migration måste man ta upp frågan om arbetskraftsinvandring. Över hela Västeuropa pågår debatten om när, var och hur man ska öka arbetskraftsinvandringen. Rapporterna som talar om behovet i Europa i allmänhet och Sverige i synnerhet är många. Tidigare exportländer av arbetskraft, t.ex. Irland, ser i dag ökad invandring som en nödvändighet för att deras framgångsrika ekonomiska utveckling ska kunna fortsätta. Det gäller även Sverige. Den stora frågan är hur en sådan arbetskraftsinvandring ska gå till, och varifrån man kan räkna med att personerna kan komma att utvandra.

Det finns all anledning att understryka det faktum att mångfald på den svenska arbetsmarknaden är bra. Därför har en ökad arbetskraftsinvandring ett betydande egenvärde. Det är när kulturer möts och bryts mot varandra som fler innovativa idéer kan födas. Det är inte minst den svenska ekonomiska historien ett bevis för. Det finns all anledning att räkna med att detta gäller även för den svenska ekonomiska framtiden.

Det gäller nu att lyfta blicken. Det kommer inte att finnas någon ”nu-får-ni-komma-knapp” att trycka på för varje enskild yrkesgrupp när den svenska arbetskraftsbristen blir akut. Sveriges egoistiska önskningar utgör inte grunden för världens migrationsdrömmar. Därför måste denna process börja nu. Folkpartiet anser att regeringen snarast bör tillsätta en

utredning för att se över möjligheterna till en modern politik för arbetskraftsinvandring. Vi menar att frågan är så viktig och uppenbart nödvändig att det inte räcker med några interdepartementala arbetsgrupper – mellan departementen – som ska titta på den.

Herr talman! Avslutningsvis yrkar jag bifall till reservation 4. Folkpartiet liberalerna kommer även att stödja reservationerna 5 och 6.

*Anslag inom
utgiftsområde 8
Invandrare och
flyktingar*

Anf. 5 KERSTIN-MARIA STALIN (mp):

Herr talman! Kära åhörare! Kära kammarkamrater! Det är lite trist att föra en debatt en fredag. Alla riksdagsledamöter har åkt hem – det sitter inte ens någon på rummen och tittar. Men jag är glad att det finns lite åhörare.

Jag börjar med att yrka bifall till reservationerna 3, 5 och 6. Jag står naturligtvis bakom reservation 7 också.

Herr talman! I mitt yrke som barn- och familjepsykolog turnerade jag ibland som relationsmissionär. Vad betyder det? Jo, jag berättade rätt ingående och med exempel hur viktigt det är för ett barn att få ett bra mottagande här i världen – att växa upp i mänskliga relationer med några få från början, och så småningom fler och fler. Barnet behöver en massa omvårdnad och närhet. Även språket kräver en relation för inläring. Så småningom ska barnet också lära sig att skiljas från de vuxna trygga i små steg – inte hastigt och burdust.

Jag brukar som relationsmissionär ibland ställa en fråga. Tänk dig att du rädd för ormar t.ex. och vill bli fri från det. Vad tror du då är bäst – att kasta dig i en ormgröp och mena att det ska härda dig, eller att med en trygg person i handen sakta i tid och rum närma sig?

Det som jag har pratat om nu är egentligen integration. Föräldrarna hjälper barnet till integration här i världen. Precis på samma sätt – fast i lite olika tappningar beroende på ålder och erfarenheter – behöver en människa som invandrande eller flyende kommer till vårt land ett gott mottagande, relationer, närhet, omvårdnad, respektfullt bemötande och så småningom hjälp att stå på egna ben. Ingen ska missförstå mig nu – jag menar inte att vuxna invandrare eller flyktingar ska behandlas som barn. Men alla människor behöver extra mycket av allt det som jag har räknat upp om man på något sätt befinner sig i kris.

Integration ska börja från den minut invandraren eller flyktingen sätter sin fot på svensk jord – eftersom det handlar om Sverige nu så säger jag ”svensk” – oberoende av om personen blir kvar i Sverige eller inte. Detta måste ske om vi ska kunna leva upp till målet för integrationspolitiken.

Integrationspolitikens mål är enligt detta beslut lika rättigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund. Det är en samhällsgemenskap med samhällets mångfald som grund samt en samhällsutveckling som kännetecknas av ömsesidig respekt och tolerans och som alla oavsett bakgrund ska vara delaktiga i och medansvariga för.

Integration är ingenting som svävar fritt från allting annat av sig själv. Den ska finnas med i alla sammanhang och beröra alla myndigheter och alla politiska områden. Det gäller hälso- och sjukvård, social omsorg, utbildning, bostäder, rättsväsende, kultur, skattepolitik, språkundervisning m.m.

Integration är ett förebyggande arbete. Man tycker kanske att det inte är så noga med integration om man ändå ska lämna landet ganska snart, men det är lika viktigt ändå. Flyktingar som varit med om ohyggliga saker måste få hjälp att bearbeta detta innan hemfärden. Man har då en chans att komma hem som en lite helare människa. Man kan kanske t.o.m. vara en fredsbevarande person.

När jag satt och skrev detta i går kväll slog det mig, att ser man integration utifrån det perspektiv som jag nu har beskrivit handlar hela betänkandet, hela område 8 Invandrare och flyktingar, om integration. Det handlar om bra mottagande, närhet och omvårdnad, relationer och hjälp till att stå på egna ben.

Men vad gör vi många gånger? Vi kastar människor i ormgropar och verkar mena: Härda dig! Vi har inte råd med något annat.

Förebyggande arbete tar lite tid och kostar pengar, men det blir billigare i längden och är framför allt humanare. Fast det är ju alltid pengar vi först och främst tänker på förstås. Men det blir billigare att satsa tidigt.

Därför har jag tagit i lite och reserverat mig på några punkter. Hittills verkar det stämma med vad alla anfört här före mig – integration måste komma underifrån.

Nu blev det spännande medan jag satt och skrev. Jag tänkte: Hur stämmer nu det här resonemanget med reservationerna?

Vi börjar med reservation 3 om kommunersättningar vid flyktingmottagande. Det handlar om att vi måste se de nya invånarna som en resurs för hela näringslivet. Vi måste hjälpa till så att de kan få arbete eller bli egenföretagare t.ex. Ja, det stämmer. Det är ju integration – gott mottagande, ett slags omvårdnad, relationer och hjälp att stå på egna ben.

Hur är det då med reservation 5 om ansvar för ensamkommande barn? Asylsökande barn befinner sig i en mycket utsatt situation, i synnerhet barn som är ensamma på flykt. Många har svåra traumatiska upplevelser bakom sig. De ensamma barnen behandlas för närvarande på samma sätt som vuxna asylsökande, trots att de har helt andra behov. Migrationsverkets uppgift är nämligen bara att utreda barnens asylbehov. Här måste det ske förändringar. Det handlar ju också om integration – om mottagande och omvårdnad.

Så har vi reservation 6 om asylsökande barn och skolgång. Här handlar det verkligen om integration. Det är många som har påpekat hur viktigt det är att de asylsökande barnen har samma skolrättigheter på alla områden som andra barn i Sverige. Det har Rädda Barnen och Barnombudsmannen gjort och många fler har gjort det politiskt också. Nu tycks vissa förändringar vara på gång, och det är mycket glädjande. Men jag har ändå valt att reservera mig för att lyfta fram frågan och tydligt peka på den stora betydelsen.

Sedan har vi reservation 7 om vård och boende för asylsökande. Även här handlar det om integration. I reservationen skriver jag bl.a. att vid behov måste barnen få terapeutisk vård oavsett om familjen får stanna eller ej.

Jag har också några särskilda yttranden. Det första vill jag lägga särskilt stor vikt vid.

Migrationspolitiken har olika mål. Tidigare fanns bland målen följande: Migrationspolitiken ska präglas av rättssäkerhet, humanitet och respekt för individens mänskliga rättigheter. I den nya propositionen och

i betänkandet har detta mål flyttats ned och står liksom lite under. Det ingår inte i själva målen. I stället har man stoppat in att vår politik ska harmoniseras med EU. Jag tycker att det är olyckligt och vill att detta, migrationspolitiken ska präglas av rättssäkerhet, humanitet och respekt för individens mänskliga rättigheter, ska stå först av allt. Det borde vara så självklart.

Jag övade mig lite i går på integrationsminister Mona Sahlin, eftersom hon inte skulle vara här i dag. Vi pratade om Integrationsverket. Hon betraktar fortfarande detta verk som en ny verksamhet efter två och ett halvt år. Hon menar att de måste få en chans att jobba in sig. Hon bad mig ha tålamod. Vi var sams om att integration måste bedrivas integrerat på alla områden.

Anf. 6 ANITA JÖNSSON (s):

Herr talman! Socialförsäkringsutskottets betänkande SfU2 behandlar utgiftsområde 8 i budgeten. Det omfattar integrationspolitik, migrationspolitik och minoritetspolitik. Jag ska i mitt anförande i huvudsak hålla mig till integrationsfrågorna.

De jobbiga krisåren ligger bakom oss. Sverige har en stabil ekonomi och en god tillväxt. Arbetslösheten har stadigt minskat. I november i år nådde vi 4-procentsmålet som vi socialdemokrater satte upp 1997. Vi har nu en unik möjlighet att försöka bryta utanförskap och segregation till förmån för ett Sverige för alla.

Arbetslösheten har också minskat i invandrar- och flyktinggrupperna. Under förra året ökade sysselsättningen bland dem som är födda utanför Norden med 28 000 personer. År 1997 var 33 % i den gruppen arbetslösa. År 1999 hade det minskat till 21 %, och i oktober i år var det nere under 13 %. Bara under de senaste åren har alltså arbetslösheten för den här gruppen minskat med nästan 40 %. Det går åt rätt håll.

Egenförsörjning är en förutsättning för att du ska kunna känna frihet i din vardag och kunna påverka din egen situation. Den är också viktig genom att du känner dig delaktig i det samhälle som du bor i. Därför vässas nu ytterligare de instrument som står till buds för att alla ska kunna delta på arbetsmarknaden.

Det görs en särskild satsning på 100 miljoner kronor per år under en treårsperiod 2001–2003 för att öka sysselsättningen för människor med utländsk bakgrund.

Man ser över valideringsinstrumentet för att snabbare och effektivare kunna ge människor med utländsk yrkesutbildning möjlighet att få jobb inom samma yrke.

Det handlar om kompletterande utbildning för invandrare med utländsk utbildning inom hälso- och sjukvård, läraryrken och teknik och naturvetenskap samt vårdutbildning för arbetslösa invandrare inom primärvård och äldreomsorg.

Vidare handlar det om förbättringar av svenskundervisningen och introduktionen av nyanlända och försöksverksamhet med alternativ platsförmedling för invandrare.

Det handlar om rådgivning för invandrare som startar och driver småföretag.

Vi har avsatt pengar för att stimulera etnisk och kulturell mångfald inom offentlig förvaltning.

Dessutom pågår ett mångfaldsprojekt inom Näringsdepartementet. Under de närmaste dagarna presenteras ett program för produktiv mångfald i näringslivet och på arbetsmarknaden.

Det är viktigt att tydligt markera att integration, precis som jämställdhet, måste genomsyra varje enskilt politikområde.

Jag var i måndags på en konferens på Malmö högskola och diskuterade hur vi kan öka mångfalden inom högskolan. Bakgrunden till konferensen var dels utredningen om mångfald i högskolan, dels ett antal konferenser med liknande tema som har genomförts under året kring globaliseringen i lokalsamhället. Förslag som diskuterades var collegetermin, pedagogisk kompetenshöjning för lärare, valbara kurser i svenska språket, introduktionskurser för nya studenter, möjligheter att vara en aktiv aktör i det livslånga lärandet, aktiv rekrytering, attityder och förhållningssätt.

Ökad mångfald i högskolan är inte bara en rättvisefråga utan även i hög grad en kvalitetsfråga. Om studentgruppen är ensidigt sammansatt går man miste om det kreativa mötet mellan personer med olika bakgrund och erfarenhet.

Högskolan får inte vara en sluten värld. Högskolan ska kunna vara självständig och förhålla sig kritisk i utbildning och forskning. Men den måste också vara öppen och mottaglig på det sättet att den är representativ för befolkningen.

Utbildningsdepartementet förbereder nu en proposition till nästa år, så riksdagen får anledning att återkomma till frågan. Men jag ville med detta visa hur arbetet pågår runt om i landet med att genomföra det vi beslutade 1997 här i riksdagen, nämligen varje politikområdes ansvar att verka för integration.

Ett annat exempel är de åtgärder som vidtas för barn och ungdom:

- Kompetensutvecklingen av lärare i skolor med elever med många olika nationaliteter och språk ska fortsätta.
- Exempel på hur olika arbetssätt används i undervisningen ska spridas för att inspirera och stimulera en fortsatt utveckling. Här har Skolverket ett uppdrag.
- Åtgärder ska vidtas för att förstärka modersmålsundervisningen i förskolan och skolan.
- Regeringen lägger runt årsskiftet en proposition som ger barn och barnbarn till asylsökande som beviljats tidsbegränsat uppehållstillstånd samma rätt till förskoleverksamhet, barnomsorg och skola som barn bosatta i Sverige.

Låt mig säga något om de reservationer som har bifogats betänkandet.

Kd skriver i en reservation: ”Den grundläggande utgångspunkten bör vara att gå från omhändertagande till att ge människor förutsättningar för att kunna ta ansvar för sitt eget liv. Utskottet anser att man bör sträva efter att stärka människor och ge dem möjligheter till egenmakt. Staten skall medverka till att underlätta och skapa förutsättningar men inte planera och ta kontroll över människors liv.”

Att vi är överens här är det inte någon tvekan om. Det har vi tidigare beslutat, men med en något annorlunda formulering.

Reservationen talar om rätten att bosätta sig var man vill. Den rättigheten finns i dag. Vi bör dock vara aktsamma med vilken form av valfrihet vi egentligen talar om och vilken nytta den ger den enskilde.

För att först och främst kunna ge människor förutsättningar för ett eget liv och ett värdigt sådant krävs ett mottagande som tar hänsyn till de invandrades egen bakgrund när de kommer till ett nytt land, ett nytt språk och en helt ny tillvaro.

Kristdemokraternas förslag om utvecklingspeng för onekligen tankarna till skolpengen. Den frihet kristdemokraterna talar om riskerar att generera bara ännu mer otrygghet och osäkerhet för den enskilde.

Vad gör flyktingfamiljen eller den enskilde när utvecklingspengen är slut? Alla kostar ju inte exakt lika mycket. Man måste ta hänsyn till individers skilda förutsättningar. Alla är unika på sitt sätt, har behov av olika form av stöd, vilket kostar olika mycket och måste få göra det också. Det går inte att sätta en fast prislapp på vad integration får kosta för den enskilde.

En annan reservation från Kristdemokraterna och Folkpartiet föreslår att Integrationsverket ska avvecklas. Jag har svårt att se hur det ökar möjligheterna till integration. Menar Kristdemokraterna och Folkpartiet att de uppgifter som Integrationsverket har fått inte är nödvändiga?

Jag kan konstatera att Kristdemokraterna och Folkpartiet redan från början varit negativa till Integrationsverkets syfte och funktion. Som utskottet påpekar i samband med bedömningen av integrationspolitikens mål är integrationsverksamheten långsiktig. Det tar sålunda tid innan olika åtgärder ger effekt. Men att målen tar lång tid att uppnå gör inte verkets arbete mindre viktigt, tvärtom.

Integrationsverket ska fokusera sin verksamhet bl.a. på arbetet med att förbättra introduktionen av nyanlända flyktingar. Utvärderingar som Integrationsverket har gjort av kommunernas introduktion visar att kommunerna är dåliga på att klara det vi har sagt här i riksdagen. 70 % av kommunerna organiserar fortfarande introduktionen som en del av socialtjänsten. Bara 28 kommuner betalar ut introduktionsersättning i förhållande till deltagande i introduktion. I 55 % av kommunerna har arbetsförmedlingen lågt eller mycket lågt deltagande under introduktionsfasen.

Likaså visar en uppföljning av SCB att bara hälften av dem som påbörjat undervisningen uppnår godkända kunskaper i svenska. Mindre än hälften av kommunerna har en acceptabel grad av individualisering i introduktionen.

Det är bara att konstatera att kommunerna inte lever upp till de beslut som vi har fattat här i riksdagen tidigare, då vi lade fast principerna för hur introduktionen ska utformas. En viktig uppgift för Integrationsverket är nu att i samarbete med Kommunförbundet och kommunerna höja kvaliteten i introduktionen av nyanlända flyktingar.

Regeringen har också gett verket i uppdrag att arbeta med den nationella handlingsplanen mot rasism, främlingsfientlighet och diskriminering. Planen är nu färdig och den är mycket konkret och handlingskraftig i sin utformning.

Det finns en bred kompetens i Integrationsverket som gör det möjligt för verket att fullfölja sitt uppdrag. Det är olyckligt att vissa partier inte kan se denna styrka i det fortsatta integrationsarbetet.

Låt mig då gå över till anslagen för verksamheten. Moderaterna vill minska det med 577 miljoner kronor, Kristdemokraterna med 344 miljoner kronor, Centerpartiet med 535 miljoner kronor och Folkpartiet med 442 miljoner kronor.

De borgerliga partierna säger nej till de speciella storstadssatsningar som görs för att ge storstadsregionerna goda förutsättningar för långsiktigt hållbar tillväxt, så att de därmed kan bidra till att nya arbetstillfällen skapas såväl inom storstadsregionen som i övriga delar av landet. Detta syftar till att bryta den sociala, etniska och diskriminerande segregationen i storstadsregionerna och verka för jämlika och jämställda levnadsvillkor för storstädernas invånare.

Den nya integrationspolitikens huvudprincip är att det är den generella politiken som ska skapa möjligheter för en ökad integration. Men det är viktigt att även kunna göra speciella satsningar för att på det sättet påskynda integrationsprocesser där behoven är som störst.

Jag undrar vad det är de borgerliga partierna vill ta bort. Är det satsningen på språkförskolor? Jag har här Rinkebys åtgärdsplan för sitt område. Är det litteratursatsning för yngre barn? Är det somaliska kvinnoprojekt? Är det friluftaktiviteter för barn och ungdomar? Är det mentorskapsprogram? Eller är det vad dessa satsningar bidrar till i Malmö? Är det att avveckla de kulturcentrum som man har byggt upp? Är det läxhjälp man vill ta bort?

Ni är väl medvetna om att mindre pengar, som ni föreslår, innebär att verksamhet måste upphöra.

Utskottet noterar att en utvärdering av storstadssatsningarna pågår, och i detta arbete påtalas vikten av långsiktighet i de olika insatserna. Det har kommit flera positiva rapporter, men även påtalats risker för att åtgärder sker vid sidan av den ordinarie verksamheten.

Det görs fler satsningar inom det här utgiftsområdet. Diskrimineringsombudsmannen tillförs ytterligare 4 miljoner kronor. DO ges nu ökade möjligheter att sprida kunskap bland arbetsgivare och fackföreningar om de krav som lagen om etnisk diskriminering i arbetslivet ställer. Det är även viktigt att DO har resurser för att driva anmälningar mot etnisk diskriminering i arbetslivet till rättslig prövning.

Att bygga ett Sverige för alla handlar om rättvisa och demokrati. Det har tillsatts en maktutredning som ska fokusera på fördelningen av makt och inflytande ur ett integrationspolitiskt perspektiv. Vi behöver fördjupa kunskaperna om hur fördelningen av makt och inflytande ser ut mellan invandrare och personer födda i landet och mellan grupper med olika bakgrund. Vi måste framför allt få en djupare insikt om varför det ser ut som det gör och kunskaper om det behov av insatser som kan finnas inom olika områden. Maktutredningen ska lämna sin slutrapport i december 2003.

Den segregation och det utanförskap vi ser i dag kan inte bara beskrivas i etniska termer utan är också en klassfråga. Det handlar om verkliga möjligheter till deltagande och delaktighet i alla delar och på alla nivåer i samhället. Integration är i högsta grad en fråga om makt och inflytande.

Lyckas vi med integration ligger vi långt framme i den gränsöverskridande värld vi lever i.

Sverige ska vara ett bra land att leva i där alla känner att de har lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter i ett modernt, dynamiskt och spännande land.

Herr talman! Jag yrkar bifall till hemställan i betänkandet och avslag på samtliga reservationer.

Anf. 7 GÖRAN LINDBLAD (m) replik:

Herr talman! Hurra och halleluja säger Anita Jönsson om att 4-procentsmålet har uppnåtts. Hon konstaterar samtidigt att nu är arbetslösheten i utsatta områden under 13 %. Men det här är siffror och figurer, Anita Jönsson. Människorna som är arbetslösa och lever i utanförskap är inte ett dugg gladare av att siffrorna totalt sett har blivit bättre, när det i vissa områden är extremt mycket högre arbetslöshet som råder. Det här är en maktfråga. Vi kan vara fullständigt överens om att detta gäller makt och inflytande. Men varför gör inte socialdemokraterna någonting för att människor ska kunna få makten över sina liv?

Anita Jönsson tar upp frågan om högskolan och säger att det är viktigt att högskolan ska vara representativ för befolkningen. Det tycker jag också. När jag var studentpolitiker på 70-talet talade man om att det gällde att se till att studenter från studieovana hem i högre grad kom in på högskolan. I dag är det färre studenter från studieovana hem som kommer in i svensk högskola än tidigare. Representationen av människor som har invandrat från andra länder är extremt dålig. Varför gör inte socialdemokraterna någonting åt missförhållandena?

Herr talman! Anita Jönsson säger att Integrationsverket utför viktiga uppgifter. Men det har inte åstadkommit någonting hittills! Man har bara försökt att omstrukturera. Man har startat om med en ny generaldirektör osv., men ingenting händer. Jag ifrågasätter Integrationsverkets betydelse och uppgifter.

Sedan var det frågan om introduktionen. Där är vi tydligen delvis överens. Men varför inte låta makten komma till människorna? Vad gör socialdemokraterna för att introduktionsersättningen ska användas av kommunerna som år efter år struntar i det, hanterar systemen som de alltid har gjort och gör människor socialbidragsberoende. "Systemkramare" är antagligen en rätt terminologi över den socialdemokratiska integrationspolitiken.

Jag ställde ett tiotal frågor till Anita Jönsson. Jag har bara fått svar på en eller möjligen två.

Anf. 8 ANITA JÖNSSON (s) replik:

Herr talman! Jag slutar aldrig att förvånas över moderaternas syn på verkligheten. Det spelar ingen roll vad som än blir bättre, för moderaterna kan inte se det. Ser inte moderaterna att en 4-procentig arbetslöshet har inneburit att fler arbeten har tillkommit, att fler har fått plats på arbetsmarknaden?

Jag hörde i morse på nyheterna en annan effekt av att fler människor är i arbete, även i de grupper vi just nu diskuterar. Socialbidragen minskar med ca 11 % i hela landet. Även om vi använder siffrorna är det

naturligtvis det som händer bakom som är det viktiga, nämligen att människor får arbete.

Vad gör då moderaterna? I stället för att föreslå ökade satsningar för att minska fördomar och utanförskap, föreslår moderaterna i en rapport som jag har tagit del av om att gå från bidrag till arbete någon form av utvecklingszoner. Vi ska stänga in speciella storstadsområden och där ha en speciell politik, vilket är för mig alldeles främmande. Jag tycker att de som lever och bor i Sverige ska ha precis samma rättigheter oberoende av vilken gata de bor på.

Göran Lindblad tog upp frågan om solidaritet i sitt anförande. Det är för mig viktigt att vi solidariskt ser till att klara de behov vi alla är beroende av. Det gäller skola, sjukvård, barnomsorg, äldreomsorg och pensioner. Vad föreslår moderaterna? Jo, att vi ska privatisera så mycket som möjligt, att vi ska ge enskilda människor möjlighet att tjäna pengar på vår skolgång och på att vi är sjuka. För mig är det inte solidaritet.

Anf. 9 GÖRAN LINDBLAD (m) replik:

Herr talman! Jag tycker absolut att enskilda människor ska ha möjlighet att tjäna pengar. Det som är fel med den socialdemokratiska politiken i dag är att de fattiga människorna i de utsatta områdena inte tjänar några pengar utan är bidragsberoende. Det är dessa människor vi vill satsa på.

Herr talman! Sedan var det frågan om utvecklingszonerna. Vi har föreslagit en nödgård i de mest utsatta områdena i storstadsområdena. De skulle kunna göras till utvecklingszoner. Får jag min vilja igenom ska vi naturligtvis göra hela landet till en utvecklingszon. Men man måste börja någonstans.

I de här utvecklingszonerna skulle man kunna börja med att satsa på en politik som gör att människor får arbete i stället för bidrag. Det är inget kontroversiellt, Anita Jönsson. Det är frågor som vi skulle kunna vara överens om. Vårt förslag innebär en utveckling av den av socialdemokraterna införda utvecklingsgarantin. Vi föreslår att man i stället för aktivitetsgaranti ska ha ett riktigt jobb eller en garanterad utbildning så att människor har möjlighet att styra sin vardag. Det är naturligtvis en maktfråga. Makt är något som är aktuellt i dessa dagar när man från regeringens sida beskär kommunernas makt och inflytande. Kommunal självstyrelse har inte rosat marknaden på sista tiden. Därför är det så viktigt att makten flyttas så långt ned och så nära människorna som möjligt. Kommunerna ska själva förfoga över pengarna och de åtgärder som vidtas.

Anita Jönsson tog upp ett antal exempel från Botkyrka och Rinkeby. Några exempel kan kanske vara bra. Men det här är en sak som kommunerna ska bestämma själva utan statlig inblandning och styrning i form av avtal som gör att man skapar projekt för att göra av med de statliga pengarna. Med vår politik får fler människor arbete. Det blir mer kommunalskatt inbetalad när fler människor arbetar. Då kan kommunerna hantera frågorna själva.

Anf. 10 ANITA JÖNSSON (s) replik:

Herr talman! Vi har tidigare sett resultatet av den politik som här förs fram av moderaterna. Den gav inte fler jobb utan färre jobb. Vi är alldeles överens om att det är viktigt att människor har makt över sina liv. Det

handlar om att ha en egenförsörjning, att ha tillträde till arbetsmarknaden, att man finns med i olika organisationer och att man känner att man är behövd som den individ man är.

Jag har aldrig sagt att det är fel att tjäna pengar. Däremot går skiljelinjen i att när vi utformar skola, sjukvård, äldreomsorg, handlar det för oss socialdemokrater om att det är behoven som ska styra. Vi ska satsa resurser på dem som har de allra största behoven. Om det går att göra vinster på att vara effektivare och organisera bättre ska det tillföras verksamheten och dem som behöver det. De ska inte gå till enskilda aktieägare. Det är den stora skillnaden.

Göran Lindblad säger att vissa insatser inom storstadssatsningen kan vara bra. Men hur ska man klara dem utan pengar? Ni föreslår att man ska ta bort hela anslaget som gäller storstadssatsningen. Den ekvationen får jag inte att gå ihop.

Anf. 11 JOHAN PEHRSON (fp) replik:

Herr talman! Jag vill gärna ge Anita Jönsson rätt: det är en viss framgång just nu i den svenska ekonomin. Vi kan säkert resonera om orsakerna till det, och det är väl många som har bidragit till det – jag hoppas att det kan erkännas. Det gäller också analysen att jobb, jobb och jobb, och riktiga jobb, är otroligt viktigt för självrespekt och verklig integration.

Sedan var det frågan om nedskärningar på storstadssatningar och Integrationsverket. När det gäller Integrationsverket vill jag gärna säga att det förekommer – jag försöker vara nyanserad – en hel del bra tankeverksamhet. Stoppar man in ett stort antal sköna miljoner förutsätter man att de används på något vettigt sätt. Det görs ju, men frågan är om det är tillräckligt effektivt och rätt satsade pengar. Pengarna kan ju användas på ett alternativt sätt, och det är det som Folkpartiet förespråkar. Låt oss säga att vi använder samtliga pengar till sfi-undervisning; det skulle kanske ge mycket bra resultat. Det är det vi kritiserar.

Vad gäller storstadssatningar i övrigt kan man konstatera att vi för en politik som hänger ihop. Även Socialdemokraterna säger att de gör det. Vår politik går ut på att vi har en annan syn på den brandskattning som sker av statsfinansiella skäl av delar av våra storstadskommuner. Det är där de verkligt intressanta uppgifterna kan göras, och de kommer underifrån. Det är hos den enskilda socialsekreteraren på den enskilda flyktingenheten, eller var det nu kan vara, där verksamheten kan utformas bäst, i stället för uppifrån.

Jag vill uppehålla mig vid en annan punkt. När människor kommer hit har vi en asylprocess och en prövning – det måste vi ha. Frågan är bara hur man mest effektivt ska utnyttja resurserna i rättssystemet. Överallt annars i vårt svenska rättssystem ligger tyngdpunkten i början av processen. Det är mest effektivt och mest humant och ger bäst resultat. Men i asylprocessen har vi valt att lägga tyngdpunkten i slutet. Jag undrar vad Anita Jönsson tycker om det.

Anf. 12 ANITA JÖNSSON (s) replik:

Herr talman! När det gäller hur asylprocessen ska utformas pågår det just nu ett arbete från departementets sida utifrån att man vill utveckla och förbättra den. Det arbetet får vi avvakta. Jag delar i grunden synen att det är viktigt att människor snabbt får ett besked, med den stora press

som det är att behöva vänta på ett beslut. Vare sig det blir negativt eller positivt är väntan lika allvarlig.

Eftersom Johan Pehrson tog upp frågan om Integrationsverket igen, tycker jag att det är viktigt att vi skaffar oss ordentlig kunskap om olika funktioner i samhället. Även om vi skulle önska att vi kunde säga här i talarstolen att i dag har vi den absolut bästa situationen i landet kommer vi aldrig att kunna göra det. Verkligheten kommer hela tiden att förändras, och nya problem kommer att uppstå. Att då ha en myndighet som följer upp och ser vad som händer och kan presentera det på ett bra sätt ger oss som sitter här betydligt bättre förutsättningar att göra de insatser som krävs.

Ta t.ex. kommunerna! Nu har vi svart på vitt att trots att de får ett statsbidrag och har ett uppdrag fullföljer de det inte såsom riksdagen har sagt. Här måste vi alltså driva på nu. Det kan vi göra genom att vi har fått den här kunskapen.

Anf. 13 JOHAN PEHRSON (fp) replik:

Herr talman! Som jag säger, är det bra att vi skaffar oss kunskap. Poängen är dock att jag tror att det är omöjligt att skapa ett statligt verk som kan finna svar på de otroligt svåra frågor som det här handlar om. Det finns lika många svar som det finns människor som kommer till vårt land eller som av andra skäl har hamnat i utanförskap.

Det finns en mängd olika institutioner som granskar hur pengar används, och Riksdagens revisorer är bara en. Jag är inte kritisk till att man använder pengar för att hjälpa människor från utanförskap till innanförskap, men att tro att statliga verk är lösningen är lite gammaldags.

Anf. 14 ANITA JÖNSSON (s) replik:

Herr talman! Jag har försökt läsa mig till och lyssna in vad det är speciellt med denna myndighet som skulle vara så fel. Vi har ju andra myndigheter inom andra politikområden. Jag har inte hört annat än att de flesta här har varit överens om att man skapar förutsättningar inom olika politikområden, och då ofta genom myndigheter, för att följa den utveckling som sker t.ex. inom arbetsmarknaden, inom skolan och inom högskolan. Det här är bara ett led i samma typ av organisation.

Jag tror att Integrationsverket med sitt sätt att arbeta kommer att bidra till att vi i den allmänna debatten sätter ljuset på de saker som inte fungerar så bra utifrån ett integrationsperspektiv och också, vilket är viktigt, tittar på det som fungerar för att kunna förmedla det till fler så att vi kan använda oss av de goda exemplen.

Anf. 15 BIRGITTA CARLSSON (c) replik:

Herr talman! I morse när jag öppnade e-posten var det första mejlet ett erbjudande om att beställa böcker. Vi kunde få en bok gratis om hur Europa blir en fästning och om hur flyktingpolitiken brutaliseras. Jag ska inte beställa den boken. Jag nämnde just i mitt anförande den oro som vi känner i Centerpartiet över det sätt på vilket den här frågan utvecklas i det EU-samarbete som vi finns med i, där regeringen har varit otydlig när det gäller ordförandelandet Frankrikes förslag om att kriminalisera dem som gömmer flyktingar. Vi har väl alla på våra näthinnor de personer som känner skräck över att tvingas åka tillbaka till det land som de

kommer ifrån, ett land som de har lämnat därför att de haft skräckupplevelser där, ett land där de har varken arbete, bostad eller möjlighet till egen försörjning, och som inget hellre önskar än att få stanna här.

Det är samma sak när man vill skärpa lagstiftningen vad gäller transportöransvar. Vi har redan i dag ganska tuffa krav på den som tar hit personer utan giltiga handlingar, men man vill ha ytterligare sanktioner och böter för den som tar hit personer på det sättet.

Vi känner en oro inför att vi ska få en gräns omkring Europa. Vi har alla upplevt hur fästningar ser ut där det är svårt att komma in. Ska vi verkligen se till att Sverige medverkar till att Europa får en mur omkring sig?

Anf. 16 ANITA JÖNSSON (s) replik:

Herr talman! Birgitta Carlsson såg tydligen samma inslag i TV i morse som jag såg. Migrationspolitiken slås ju fast i de olika målen. Frågorna om transportöravtalet och Schengensamarbetet har vi ju möjlighet att diskutera i vårt utskott. Vid de träffar vi har haft med Utrikesdepartementet har vi gett uttryck för att det finns vissa risker inom det här området. Vi har gett uttryck för att det är viktigt att vi har en hög ribba när det gäller miniminivåer. Jag uppfattar det så att de här samtalen fortsätter.

Det sätt på vilket vi nu hanterar frågan om transportöransvaret, som någon här tidigare var kritisk till – jag tror att det var Birgitta Carlsson – tycker jag är riktigt. Vi tycker att vi har ett bra system, och det har kommit fram att vi eventuellt behöver förändra det. När man då har en parlamentarisk kommitté som jobbar med frågor som rör migrationspolitiken kan man snabbare komma fram till ett resultat. Man har möjlighet att få den breda förankringen, eftersom samtliga partier finns med där. Jag tycker att det är bra.

Vi ska inte blunda för de farhågor som man visade på i TV i dag, som gäller när polisen ska ha möjlighet att se om personer har uppehållstillstånd eller inte. Det här får ske väldigt varsamt. Samtidigt är det viktigt att vi när vi öppnar våra gränser för ett större område också har medel och metoder så att vi kan hantera den nya situationen.

Anf. 17 BIRGITTA CARLSSON (c) replik:

Herr talman! Jag såg faktiskt inte detta program i TV. Jag måste ha haft fel kanal i morse. Men jag har läst en hel del TT-meddelanden sista tiden just om hur man känner oro inför det sätt som regeringen hanterar dessa frågor på. Det är en fråga som är så aktuell att jag lär få se fler program framöver när det gäller detta.

Det jag känner oro inför är ändå att det stramar åt möjligheterna för människor. Som Johan Pehrson också nämnde i sitt anförande kommer vi att behöva en arbetskraftsinvandring. Varför tar vi inte vara på de människor som finns här nu och låter dem få stanna och komma in i det svenska samhället på ett snabbare och effektivare sätt än vad som sker i dag?

Anf. 18 ANITA JÖNSSON (s) replik:

Herr talman! Jag ser inte EU:s politik som att vi stramar åt. Jag ser tvärtom att vi öppnar oss mot varandra och ökar den rörlighet som vi tycker är viktig i den nya globaliserade världen.

Jag håller med Birgitta Carlsson om att det i den diskussion som har dykt upp när det gäller arbetskraftsinvandring är viktigt att vi tar till vara de människor som finns i dag, som av olika anledningar står utanför arbetsmarknaden. Jag tror att det var i ett pressmeddelande – det var kanske en artikel – med anledning av utredningen om mångfald i arbetslivet, som jag talade om i mitt anförande, som jag såg att vi fram till år 2015, utifrån demografien och hur arbetsmarknaden ser ut, inte behöver någon arbetskraftsinvandring om vi tar till vara de resurser som vi har i dag och ser till att dessa människor får ett arbete och utbildning.

Anf. 19 MAGDA AYOUB (kd) replik:

Herr talman! Jag vill hålla fast vid frågan om utvecklingspeng, som vi har föreslagit. Jag tänkte bara berätta för Anita Jönsson att även Integrationsverkets chef underkänner flyktingmottagandet. Ni kanske har läst det i DN Debatt. Han säger själv att 5 000 företag startas varje år av invandrare. Nära 250 000 personer jobbar i företag som drivs av invandrare. Men vi måste mycket bättre ta vara på invandrare i arbetslivet. Han menar att man måste se över det system som finns i dag.

Utgångspunkten för oss vad gäller utvecklingspeng är att man går från omhändertagande till att ge människor förutsättningar för att kunna ta ansvar för sitt eget liv. Vi menar att utvecklingspengen ska följa personen och att man ska kunna bosätta sig var man vill. Samtidigt kan man få undervisning eller jobba på en annan plats. Man behöver inte gå på svenska för invandrare i samma kommun.

Vi vill att kommunansvaret ska finnas kvar även om utvecklingspengen tar slut. Kommunens ansvar finns fortfarande för dessa personer.

En annan punkt som jag vill lyfta fram är Integrationsverkets nedläggning. Vi har varit emot det. Vi tror fortfarande att integration måste börja från individen – nedifrån och upp och inte uppifrån och ned. Ännu har vi inte sett resultaten.

Vad gäller storstadssatsningen har vi sett ett resultat. Vissa kommuner och vissa grupper gynnas inte. Härondagen var jag på besök hos invandrargrupper i Rosengård. Där kan man säga en hel del. Jag tar det i nästa replik.

Anf. 20 ANITA JÖNSSON (s) replik:

Herr talman! Vi har sagt att det är den generella politiken som inom sina verksamhetsområden ska klara av integrationspolitiken. Kommunerna har här ett mycket stort ansvar. Kommunerna får ett bidrag av staten för att klara den invandrades och hans eller hennes familjs, om det finns någon, första tid. Vi har här i riksdagen inte detaljstyrt hur detta bidrag ska användas. Däremot har vi sagt att introduktionsplanen ska göras upp i mycket nära samarbete med den invandrade personen. Den ska utformas utifrån de förutsättningar och de kunskaper som den invandrade har med sig. Behovet av sfi eller annat ska utgå från den enskilde personen. Dessutom har vi sagt att det bästa är att man varvar de åtgärder som behövs sättas in med arbete, för det är genom ett aktivt användande av

språket – bland vuxna oftast på ett arbete – som språkkunskaperna utvecklas.

Det är alltså klart och tydligt sagt från riksdagens sida hur detta ska genomföras. Nu ser vi att kommunerna trots det inte klarar sitt uppdrag. Då måste vi utveckla detta, och det gör vi genom att Integrationsverket, som är den instans som fördelar pengarna, också får uppdraget att samtala med kommunerna och ställa krav på kommunerna utifrån att de inte följer det riksdagsbeslut som finns sedan tidigare.

Anf. 21 MAGDA AYOUB (kd) replik:

Herr talman! Anita Jönsson säger själv att det inte har fungerat riktigt bra. Då kan vi vara överens om att vi kan utveckla systemet med utvecklingspeng. Jag ska inte uppehålla mig vid detta.

Jag vill ta upp frågan om storstadssatsning, som jag precis skulle nämna. När jag var på Rosengård i Malmö fick jag höra att pengarna går till vissa grupper – till vissa invandrarföreningar – som gynnar vissa partier. Jag tycker att det är ett misslyckande att man inte fördelar pengarna på rätt sätt. Där vill vi se över systemet. Vi tycker att pengarna ska fördelas rättvist och inte bara gå till vissa grupper.

Anf. 22 ANITA JÖNSSON (s) replik:

Herr talman! Det är skillnad mellan vårt sätt att se på hur vi ska stödja invandrarna den första tiden och kristdemokraternas förslag om utvecklingspeng. Det beror på att behoven ser väldigt olika ut för olika individer. Därför tycker vi inte att det är rätt att sätta en speciell prislapp på individen, utan det måste vara behoven som får avgöra. Det kan kosta mycket, och det kan kosta mindre.

När det sedan gäller hur man utformar storstadsavtalen vill jag säga att det är viktigt att man gör det i nära samarbete med kommunen utifrån de boendes önskemål om att vara med och utveckla sitt eget bostadsområde. Jag kan inte här göra någon värdering utifrån vad Magda har sett på Rosengård. Jag har också varit på Rosengård och sett väldigt bra initiativ som har handlat om språkförskola, om kvinnoföreningar osv. Men det är viktigt att de boende känner att de får vara delaktiga i utvecklingen av sin kommun.

Anf. 23 KERSTIN-MARIA STALIN (mp) replik:

Herr talman! Jag hade ingen motion om Integrationsverket och slapp därför bli citerad, men jag vill inte gömma mig bakom det. Jag vill förvarna om att jag kanske inte kommer att ha så värst stort tålamod med Integrationsverket. Ju mer jag tänker på hur småskaligt integration måste bedrivas, desto mer tveksam blir jag över Integrationsverkets handlingsplaner och projekt.

Det allra viktigaste som Integrationsverket gör är ju att arbeta med kommunerna. Det har Anita Jönsson också sagt. Men det är också det Integrationsverket säger att det har de största svårigheterna med.

Anita Jönsson undrade varför – hon förstod det inte – så många är kritiska till just Integrationsverket när det finns så många andra sorters verk. Då vill jag säga att vi faktiskt har ett migrationsverk – tidigare kallat Invandrarverket. Jag blir mer och mer övertygad om att migration

och integration intimt hör ihop. Ett integrationsverk bidrar snarare till att göra integration till någonting för sig, och det ska det inte vara.

Så har jag en fråga. Varför har migrationspolitikens tidigare mål, att verksamheten ska präglas av rättssäkerhet, humanitet och respekt för individens mänskliga rättigheter, flyttats bort från målen i nuvarande budget och betänkande?

Anf. 24 ANITA JÖNSSON (s) replik:

Herr talman! När vi pratar om Arbetsmarknadsverket, Skolverket eller Högskoleverket förutsätter vi ju inte att det är de myndigheterna som ska klara de politiska målsättningarna, som vi sätter upp. De är bara ett redskap för att verkställa vissa saker och för att följa upp utvecklingen på olika områden. Det är precis samma sak med Integrationsverket.

Men i debatten får jag en känsla av att ni ser på Integrationsverket som den som ska fixa integrationen. Det är ju inte tanken bakom Integrationsverket. Det ska vara samma myndighetsfunktion som det är inom den svenska statsförvaltningen över huvud taget.

Varför kan detta då inte ligga på Migrationsverket? Det finns egentligen inga hinder för det. Anledningen till att man skapade två verk var att man såg att Migrationsverkets andra uppgifter, som handlar om asyl- och invandringsfrågorna, fick så stort utrymme att det inte på ett bra sätt jobbade med de här frågorna. För att tydliggöra vikten av integration löste man det då på det här sättet.

Jag välkomnar en fortsatt debatt om Integrationsverket. Jag är nämligen övertygad om att det spelar en stor roll i utvecklingsarbetet ute på andra myndigheter och i kommuner. Integrationsverket samverkar ju med andra myndigheter utifrån att man ska sätta fart på olika integrationsprocesser.

Anf. 25 KERSTIN-MARIA STALIN (mp) replik:

Herr talman! Vi hörde just nu att migration handlar om andra uppgifter. Det är just det som är problemet, tycker jag. Integration ska höra ihop med migration.

Sedan fick jag inte svar på frågan varför man hade flyttat på den här benämningen av målet i nuvarande budget och betänkande.

Anf. 26 ANITA JÖNSSON (s) replik:

Herr talman! Anledning till att jag inte svarade är att jag inte hittar svaret just nu i mitt huvud. Jag får väl återkomma till det.

Anf. 27 KALLE LARSSON (v):

Herr talman! Den budget som vi i dag diskuterar är ett resultat av förhandlingar mellan Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Socialdemokraterna. Som med alla kompromisser finns det det som vi gillar och det som vi inte gillar. Jag ska i det här anförandet försöka ge exempel på båda dessa saker. Ulla Hoffmann kommer senare för vårt partis räkning att redogöra för synen på bl.a. Utlänningsnämnden och Migrationsverkets anslag. Jag vill så här inledningsvis meddela kammaren att vi från Vänsterpartiets sida ser fram emot en hård debatt om flyktingpolitikens inriktning och utformning här i kammaren till våren. Vår kritik av regeringens restri-

tiva och inhumana flyktingpolitik och vår kritik av byggandet av Fästning Europa står fast även om jag främst inriktar dagens debatt på integrationsfrågor.

Herr talman! Vi har i dagens betänkande markerat vårt missnöje med att regeringen i budgetpropositionen anger att Integrationsverket ska ge stimulansbidrag till kommuner för att ta emot flyktingar som ursprungligen togs emot i storstäderna. Vi är självfallet medvetna om de regionala obalanser som råder och menar att det är utmärkt att flyktingar, när de väljer bostadsort, får god information om fördelar och nackdelar med olika alternativ. Men när de väl har valt bostadsort första gången finns det inte längre någon anledning att skilja ut flyktingar från andra grupper. Varför ges inte lika gärna stimulansbidrag för att man ska kunna ta emot statstjänstemän, socialbidragstagare eller blåögda?

Herr talman! I budgetpropositionen talas det om utsatta bostadsområden. Med det brukar man mena områden med stora sociala problem där många människor med invandrarbakgrund bor. Det handlar främst om storstädernas förorter. Storstadssatsningen, extra pengar satsade på just dessa områden, ska hjälpa till att lösa problemen. Men det är lätt att orden förvirrar. Människor är nämligen inte problem som behöver lösas. En människa är en människa med liknande behov och drömmar, oavsett var man är bosatt. Det som behövs är egentligen inte en politik för att hjälpa någon annan. Det som behövs är egentligen inte en satsning på utsatta bostadsområden för att komma till rätta med problem. I stället behöver människor i dessa områden få möjlighet att frigöra sig, frigöra sig från arbetslöshet och från vanmakt, frigöra sig genom arbete och utbildning.

Detta – att ge människor verktyg för frigörelse – kan en särskild integrationspolitik aldrig lösa. För att det ska bli möjligt krävs en kraftfull politik för rätten till arbete, utbildning och bostad. För att det ska bli möjligt måste integrationen börja dag ett. I dagens betänkande står det: ”Insatser som sker inom den generella politiken är avgörande för att de integrationspolitiska målen skall uppnås.” Det är en god insikt. Insatser inom den generella politiken är inte viktiga, inte betydelsefulla, inte rätt bra om de sker utan avgörande för att de integrationspolitiska målen ska uppnås. Därför lägger Vänsterpartiet fram förslag inom politikens alla områden för att skapa sådana förutsättningar att alla människor, oavsett klass, kön och etniskt ursprung, ska ha samma möjligheter att förverkliga sina liv.

Betyder det då att vänster har blivit höger och att vi avvisar särskilda satsningar i de områden där behoven är som störst? Inte alls. Vi står tvärtom bakom tanken på att satsa extra pengar på språkutveckling och att bekämpa arbetslösheten i storstädernas förortsområden. Vi står bakom storstadssatsningens utgångspunkt, att behoven ska styra mer resurser till dem som behöver. Men syftet är inte att ovanifrån hjälpa till att lösa problem utan att frigöra de resurser som finns i dessa områden. Där mest arbetslöshet finns finns också mest outnyttjad arbetsförmåga. Där lägst utbildningsnivå råder råder också störst möjligheter till kunskapslyft. Där människors möjligheter är som mest begränsade av den sociala situation som de lever i är utrymmet för mänsklig växt och frigörelse som allra störst. Men om det här ska bli verklighet måste människor själva få tala om hur de vill att pengarna ska användas. De måste bli mer delaktiga än

Prot. 2000/01:38
1 december

*Anslag inom
utgiftsområde 8
Invandrare och
flyktingar*

vad fallet är i dag. Det här måste helt enkelt bli konkret och synas, få betydelse, i människors vardag. I den riktningen vill Vänsterpartiet vrida storstadssatsningen och politiken över huvud taget.

Men, herr talman, det är inte tillräckligt med bara generella lösningar. Det finns också en halvt dold, halvt öppen diskriminering i vårt land, i arbetslivet, i kulturlivet, inom utbildningsväsendet, i statsapparaten och i partierna själva. Den visar sig bl.a. genom att invandrade drabbas hårdare än andra av försämringar. Visserligen sjönk andelen sysselsatta i hela befolkningen mellan 1990 och 1997 från 80 % till 70 %, men bland utomeuropeiska invandrade var den lägre 1990 – 60 % – och sjönk till 30 % 1997. Det var ingen slump att siffrorna såg ut så, även om det i dag ser bättre ut igen.

När mer än varannan iransk man som bor i ett storstadsområde svarar att han har blivit vägrad inträde till en restaurang eller en nöjeslokal det senaste året på grund av sin hudfärg är det inget som är påhittat. Och när nästan hälften av alla – kvinnor och män – som har svarat i samma undersökning säger att de inte har fått sökta jobb på grund av sin utländska bakgrund rör det sig inte om tillfälligheter. Det handlar om diskriminering. När ett företag som delar ut morgontidningar i våra brevlådor för några år sedan annonserade efter mer arbetskraft och man skrev i sina platsannonser att de sökande skulle kunna tala mycket god svenska handlade det också om diskriminering. Vilka hade man tänkt att tidningsbuden skulle tala med kl. 4.00 på morgonen?

Herr talman! Detta är sådant som vi i olika varianter alla känner till. Exempelen kan mångfaldigas. Det krävs förstås ett stort batteri av också riktade insatser för att bryta den etniska diskrimineringen – en stark lagstiftning, fler anmälningar och vunna diskrimineringsmål, organisationer och krafter i samhället som arbetar för att förändra situationen. Därför är det utmärkt att Ombudsmannen mot etnisk diskriminering nu tilldelas utökade resurser och att Integrationsverket kommer att särskilt jobba för att förhindra etnisk diskriminering. Kraft måste riktas också inåt, mot den egna statsapparaten, för att synliggöra den halvofficiella diskriminering som där förekommer.

Men låt mig å Vänsterpartiets vägnar samtidigt höja en varnande röst för de övriga delarna i den handlingsplan som Integrationsverket kommer att arbeta med. Det handlar visserligen om den högst avgörande kampen mot rasism och mot främlingsfientlighet, som måste tas på största allvar av oss alla. Men att staten ska bedriva opinionsbildande kampanjer i åsiktsfrågor är principiellt tveksamt och sällan särskilt effektivt.

Herr talman! Högern med Moderaterna och Göran Lindblad i spetsen framhåller gärna hur skattesänkningar och avregleringar skulle kunna förbättra människors liv, inte minst för dem som är invandrade. Språkdräkten är ny och förvånansvärt träffsäker när man talar om det nya klassamhälle som håller på att växa fram. Men lösningarna är nyliberala och stavas skattesänkningar och avregleringar.

Vi låter oss dock inte luras. Vi tar gärna striden om förorterna med Moderaterna. Skattesänkningar betyder mindre gemensam välfärd. Skattesänkningar är nedlagda fritidsgårdar och färre ungdomsmottagningar, och avreglering leder till en arbetsmarknad med lägre löner och fler dubbelarbetande. Fattigdomen i Sverige smakar inte längre barkbröd, men

om Moderaternas politik får genomslag är den dagen kanske inte så långt borta.

Extra ynkligt blir det i en stad som Stockholm, där Moderaterna nu regerar. Här genomför man nedskärningar på område efter område för att kunna sänka skatten, vilket gynnar de mest välbeställda. Och ännu värre skulle det faktiskt ha varit om man inte använde just storstadssatsningens pengar för att bevara en del av de positiva verksamheter som finns ute i förorterna. Se där, herr talman, moderat dubbelmoral i koncentrerad form: att använda pengar man inte vill ha för att dölja de orättvisor den egna politiken skapar! Ynkligt var ordet.

I detta anförande instämde Ulla Hoffmann (v).

Anf. 28 GÖRAN LINDBLAD (m) replik:

Herr talman! Kalle Larsson talar om våra förslag till skattesänkningar. Kalle Larsson säger också att det här kommer Vänstern inte att gå med på. Det är naturligtvis ingenting som är nytt för mig.

Men tänk efter lite, Kalle Larsson. Vore det inte ganska bra om man såg till att människorna i utanförskapet fick lite makt över sin vardag, fick lite mer pengar kvar i handen och kunde besluta mer om sitt eget liv? De moderata skatteförslagen innebär ju faktiskt ett rejält grundavdrag, vilket gynnar de fattigaste. Dessutom innebär den moderata politiken att de utsatta människorna i storstädernas förortsområden får en verklig chans till utveckling, utbildning och riktiga arbeten. Det här, Kalle Larsson, är väl inte fel.

Sedan talar Kalle Larsson om situationen i Stockholm. Kalle Larsson tog tidigare i sitt anförande upp tidningsbuden som exempel. Ja, tidningsbuden är ett bra exempel. Den borgerliga majoriteten i Stockholms stad har nämligen nu gjort ett avtal med ett av bemanningsföretagen – vilka förresten är den enskilt bästa integrationsåtgärd som finns i landet – som bland de värst utsatta långtidssocialbidragstagarna ska rekrytera personer som får komma in på arbetsmarknaden just genom att dela ut tidningar. Jag är fullständigt övertygad om att man inte har ställt några speciella språkkrav på dem som delar ut tidningar så tidigt på morgonen. På den punkten kan vi vara överens. Men det är den borgerliga politiken som gör att de här människorna kommer in på arbetsmarknaden, Kalle Larsson.

Anf. 29 KALLE LARSSON (v) replik:

Herr talman! Det är som vanligt beklämmande att lyssna på de moderata lösningarna. Även om man har klätt allting i ett nytt språk – dessutom ett språk hämtat från vänstern, med beskrivningar av klassamhället och hur klassklyftorna växer – har man fortfarande samma gammaldags, reaktionära lösningar. Det handlar om att skapa ett samhälle där klyftorna mellan människor växer, men man försöker påstå att det skulle handla om motsatsen. Det är dags att vi avslöjar den retoriken. Det är dags att vi klär av Göran Lindblad och andra det språk man nu har tagit som sitt för att försöka beskriva en verklighet man föga känner.

Låt mig bara konstatera att jag inte tror att människor ute i de utsatta förortsområdena, som jag någorlunda väl känner, skulle må bättre av att mindre pengar satsades i deras områden. Vilken känsla av ökad makt är

det att inte få mer pengar att kunna bidra till språkutveckling med? Vilken känsla av ökad makt är det att inte få chansen att gå på biblioteket lika ofta som förut? Vilken känsla av ökad makt är det när Folkets hus i Årsta höjer hyrorna så mycket att invandrарorganisationerna inte längre kan vara kvar?

Nej, lösningarna är enkla, gammaldags och luktar 1800-tal när Göran Lindblad och Moderaterna talar.

Men repliktiden är kort. Låt mig ge Göran Lindblad ett tillfälle att vid ett kommande arrangemang, eller varför inte tre kommande arrangemang, fortsätta just den här debatten: Vilken politik befriar människor i våra förorter? Jag ger dem chansen att befria sig själva. Jag utmanar härmed Göran Lindblad, eller vemhelst han vill sätta i sitt ställe, på debatt i Rinkeby, i Rosengård, i Hjällbo. Antar Göran Lindblad för Moderaternas räkning denna utmaning?

Anf. 30 GÖRAN LINDBLAD (m) replik:

Herr talman! Självklart gör jag det, Kalle Larsson. Vi kan åka ut till Rinkeby, Rosengård och Hjällbo eller andra förortsområden när som helst. Jag tar den debatten vilken dag som helst. Alldeles självklart är det så.

Jag förstår, Kalle Larsson, att det är besvärligt när man inte längre har monopol på vissa ord eller när man tror att vi moderater bara har stulit en språkdräkt. Men det är faktiskt så, Kalle Larsson, att situationen för människor i utanförskapet ytterst är en fråga om makten. Det är makt över pengar, det är makt över sin situation och det är möjlighet att få politisk makt och politiskt inflytande. Den socialistiska politiken, här i Sverige och på andra håll, har aldrig mäktat med att ge människor makt och inflytande. Tvärtom har man blivit försatt i ytterligare vanmakt. Det är det vi moderater motarbetar kraftfullt.

Kalle Larsson vill ge pengar till organisationer och olika former av kommunala och statliga företrädare i förorterna. Vi vill i stället låta människorna själva få den makten och bestämma över sin egen vardag. Det är den stora ideologiska skillnaden mellan oss.

Anf. 31 KALLE LARSSON (v) replik:

Herr talman! Göran Lindblad talar om att den stora ideologiska skillnaden mellan oss skulle vara att vi vill satsa på statliga lösningar och på organisationer medan Göran Lindblad ser till den enskilde individen. Så är vi då än en gång tillbaka i ungefär samma resonemang som vanligt. Men där befinner vi oss gärna. Vi tar gärna den diskussionen. Jag har inga problem med att säga att jag tror att människor tillsammans löser problem bättre än om var och en lämnas åt sitt öde. Jag tror att solidaritet människor emellan gör dem starkare, inte svagare.

Jag företräder dock inte här någon förmyndarpolitik, som Göran Lindblad verkar vända sig emot – tvärtom. Jag företräder att man faktiskt beslutar om saker på den nivå där de bäst beslutas. Jag företräder mer makt ut i bostadsområdena, mer makt ut i skolorna och mer makt till de människor som i dag är vanmäktiga. Om Göran Lindblad letar efter en annan fiende, en fiende som företräder de idéer han nu argumenterar emot, får han leta någon annanstans.

Låt mig också säga att om han tror sig finna särskilt många spår av socialistisk politik i Sveriges integrationspolitik i dag tror jag att han misstar sig. Det möjligen socialistiska försöket i detta handlar om att se att andra områden är avgörande för att lösa integrationspolitiken. Just den insikten är möjligen socialistisk – att rätten till arbete, utbildning och bostad är grundläggande för att människor ska få chansen att tillkämpa sig sin värdighet.

Avslutningsvis ser jag förstås fram emot att diskutera med Göran Lindblad i åtminstone tre utsatta förortsområden. Det ska bli spännande, och jag tror att många kommer att vilja lyssna. Det kommer bl.a. att bli ett tillfälle för Göran Lindblad att här i Stockholm, i Rinkeby, förklara varför man nu senast har valt att sälja ut parkerna i Stockholm till privata företag.

Anf. 32 GUSTAF VON ESSEN (m):

Herr talman! Man känner sig rätt sugen på att sätta i gång ett litet huggande med Kalle Larsson, för han provocerar nästan till det, men jag avstår från att göra det. Jag hade tänkt att ta upp några helt andra saker.

Först en liten fråga som Kerstin-Maria Stalin hade om målen. Om hon tittar på vad som står ser hon att det hon efterlyser finns där, men det är ett medel för att uppnå målen. Det är alltså inte så att man har tagit bort det, utan det ska präglade det arbete som bedrivs i fråga om rättssäkerhet, humanitet och respekt för individens rättigheter.

Det är en situation i dag som är ny. Sedan ett halvår tillbaka har antalet asylsökande ökat dramatiskt. Det kan man läsa i olika siffror. Vi fick också en redogörelse för detta av Migrationsverkets chef för tre fyra veckor sedan. Efter det har det fortsatt att öka ännu mer, så att prognoserna ser ännu sämre ut ur verkets ekonomiska synpunkt än då. Det beror på många olika omständigheter. Bl.a. var det ett vägledande beslut från regeringen under sommaren. Efter att ha väntat i två år kom regeringen med ett beslut om att bosnier från Tyskland skulle beviljas uppehållstillstånd här om de kom från s.k. minoritetsområden i Bosnien. Tyskarna har ett lite annat sätt att se på detta. Många bosnier valde att åka hit. Vi praktiserar inte Dublinavtalet i de fallen. Antalet bosnier som har kommit under hösten har ökat mycket väsentligt.

Migrationsverkets budget är konstruerad för asylsökantantal på ungefär 12 000, men det kommer sannolikt att bli upp emot 15 000, kanske mer, nästa år. Det finns inte pengar till detta. Vi har avsatt 20 miljoner mer än vad regeringen gjort för att åtminstone kunna klara dessa 12 000 som regeringen satt som mål och som man inte kommer att klara med de pengar som man har fått. Egentligen borde vi ha avsatt ett par hundra miljoner till för att klara den ekonomiska situationen för Migrationsverket nästa år.

Vad innebär då detta? Jo, det innebär att balanserna kommer att öka, tiden innan man får sitt beslut kommer att öka, det humanitära underskottet, lidandet hos de asylsökande, kommer givetvis att öka. Detta sker rakt framför våra ögon, utan att någon här i riksdagen tycks bry sig om det, utan det verkar som att man tror att man kan trola.

Jag såg bl.a. att man i reservationerna från Folkpartiet och kd säger att det är viktigt med snabba avgöranden. Javisst, självklart tycker vi alla det. Ju snabbare, desto bättre; ju rättssäkrare, desto bättre. Men ni avsät-

ter inte någonting i form av resurser för att backa upp detta. Centern ska t.o.m. sänka med 50 miljoner. Jag förstår över huvud inte hur man kan resonera på det sättet.

Vi moderater är inte kända för att till varje pris öka statens utgifter, men i det här fallet är det fråga om humanitet, rättssäkerhet och snabbhet i processen. Människor måste få sina besked. Nu kan man lösa det i och för sig med tilläggsanslag. När man ser att det håller på att gå så snett som jag tror att det kommer att gå ansöker man om tilläggsanslag. Men man måste anställa människor till att hantera en ökad tillströmning för att klara utredningarna i tid, för att kunna ge besked till asylsökande så snabbt som möjligt. Och det måste vara en rättssäkerhet och kvalitet på processen.

Jag är väldigt bekymrad. Jag tänker inte anklaga någon för att man skulle ha dåliga avsikter. Det går att tala i talarstolen, men när det är allvar händer det ingenting. I det här fallet är det faktiskt fråga om att avsätta mer pengar. Vi har gjort det från vårt håll i en mindre grad än vad vi kanske skulle behöva göra, men ingen annan har gjort någonting alls, utan en del vill t.o.m. sänka anslaget. Samtidigt vill man öka kraven på Migrationsverket. Det ska vara snabbare beslut och allt möjligt, men inga resurser finns för detta. Tvärtom kommer det att saknas resurser. Det är faktiskt bekymmersamt, tycker jag. Det kommer att spela över på Utlänningsnämnden så småningom som nästa instans, med viss fördröjning naturligtvis. Även där måste man ha mer resurser.

Sedan en liten kommentar med tanke på vad som har inträffat de senaste dagarna med transportörsansvaret. Jag läste i går att statsrådet Klingvall har gått med på att det ska bli böter till transportörer när vi blir operativa Schengenmedlemmar. Det ska bli böter, men storleken har ingen talat om. Jag har inget minne av att hon sagt direkt så i EU-nämnden, men jag tolkade det som att man skulle godta den redovisning i EU-nämnden som gjordes. Men detta är ingenting som vi kan påverka särskilt mycket. Det är ett resultat av Schengeninträdet. Det kan man tycka vad man vill om. Vänsterpartiet kanske var emot att vi skulle gå in i Schengen, men de andra? Birgitta Carlsson var säkert för att vi skulle gå med i Schengen. Det står tydligt där; det är bara att läsa innantill. Att regeringen har valt att göra en tolkning av detta av politiska skäl under en period får stå för regeringen, men nu kommer sanningens draperier att dras ifrån, och då är det bara att läsa innantill. Jag tycker att hela debatten på det här området är rätt förvånande. Om vi går in i ett samarbete med öppna ögon då får vi också godta det som samarbetet innebär.

Anf. 33 KERSTIN-MARIA STALIN (mp) replik:

Herr talman! Jag har läst, men det hjälper inte ett dugg, Gustaf von Essen. I alla sammanhang sätter man upp mål för sin verksamhet, och så ska man göra allt för att uppnå målen, inte att nå upp till medlen. Är det så att ändamålen helgar medlen är det ganska illa.

Anf. 34 JOHAN PEHRSON (fp) replik:

Herr talman! Gustaf von Essen är rörande orolig över de dramatiskt ökade flyktingströmmarna till vårt land. Jag räknade ut att det rör sig om 3 000 människor. Det är väldigt intressant att se vilka proportioner Gustaf von Essen har i sin syn på flyktingströmmarna i världen.

Sedan om Schengen och det som nu har hänt. Jag tillhör dem som är väldigt mycket för EU-samarbetet, men jag tillhör också dem som verkligen inte är mycket för allt vad EU-samarbetet innehåller. Jag blir fruktansvärt upprörd över det faktum att vi nu ska göra det ännu svårare att ta sig till vår del av världen för att utöva sin mänskliga rättighet att söka asyl.

Detta upprör mig. Det är dramatiskt, och jag blir oerhört engagerad i detta. Jag tycker att man ska göra någonting åt det. Då kunde ett anständighetskrav vara att vårt statsråd satte ned foten och krävde en ändring, ställde krav på en översyn eller vad som helst. Politiker från Moderata samlingspartiet kunde också säga att de var upprörda över detta och att det krävs en ändring av EU-reglerna. Poängen är väl att EU-samarbetet kan utvecklas, eller hur? Det skulle vara intressant att höra vad Gustaf von Essen har för kommentar till detta.

När det gäller pengar till våra myndigheter håller jag med. Det kan finnas anledning att se över om det behövs mer pengar.

Sedan har jag en fråga till Gustaf von Essen. I alla andra rättsliga processer i det här landet ligger tyngdpunkten i behandlingen i första instans och inte i andra instans. I asylprocessen är det tvärtom. Varför? Det kostar bara en massa pengar, orsaker lidande och tar tid.

Anf. 35 GUSTAF VON ESSEN (m) replik:

Fru talman! Jag har inte värderat om det är 2 000, 3 000 eller 4 000 personer. Det kan finnas anledning till att det kommer stora strömmar. Jag redogjorde bara för det praxisbeslut som regeringen fattade i somras. Det har nu fått en prislapp. Men det finns inte pengar för detta.

Det var precis samma sak när Birgit Friggebo en gång i tiden – 1993 tror jag att det var – fattade ett praxisbeslut som innebar att man gav permanent uppehållstillstånd till 60 000 bosnier. Det fanns ingen prislapp på det. Det var inte diskuterat i riksdagen, och det fanns inte budget för detta. Det var ju ett enormt belopp. Det var fråga om miljarder som man bara intecknade. Det är lite samma sak nu, och det är därför som jag tar upp det. Jag vill att det ska föras en diskussion om det.

När det gäller Schengen går det ju att hetsa upp sig, bli upprörd och pumpa upp sig på olika sätt. Det görs ofta från den här talarstolen i dessa frågor. Men läs innantill! Jag är säker på att Johan Pehrsons partikamrater var med allihop och tryckte på knappen när Schengen skulle införas. Sedan har det lagts ut något slags dimridå, att vi inte behöver införa dessa regler. Vi sade från början att vi tolkar Schengen så att det innebär att transportörsansvar och böter ska införas.

Nu kommer sanningens draperi. De andra 14 medlemsstaterna är med på det, men vi försöker att dölja det hela i en utredning för att det ska se snyggt ut.

Anf. 36 JOHAN PEHRSON (fp) replik:

Fru talman! Det är bra att vi blir upprörda över samma saker. Men tror Gustaf von Essen att det går att ändra dessa regler? Tycker han själv att de är önskvärda? Det finns ett visst transportörsansvar i dag, och det kan till viss del vara rimligt. Men själva grunden bör ifrågasättas, tycker jag. Asylrätten får inte privatiseras, men det är det som blir effekten. Det

är effekterna av politiken som är intressanta och det är dessa som Gustaf von Essen i all annan politik från Moderaterna alltid med rätta diskuterar.

Jag fick inte riktigt svar på frågan hur Gustaf von Essen såg på asylprocessen. Varför ska asylprocessen vara den enda process där den materiella behandlingen ligger i slutet medan det i alla andra ärenden vid våra domstolar ligger i första instans? Är Gustaf von Essen beredd att ändra på detta? Det vore intressant för många att få höra.

Anf. 37 GUSTAF VON ESSEN (m) replik:

Fru talman! Att ändra på en konvention som vi har skrivit under kan man ju försöka med, om man kan få alla övriga 14 länder med sig på en ändring för att det ska ske en anpassning till folkpartistiska värderingar. Det är möjligt att vi kan göra ett försök. Vi kan ju höra med statsrådet vid något tillfälle.

Jag förstår inte detta med asylprocessens första och andra led. Den stora utredningen görs ju i första ledet, hos Migrationsverket där det första beslutet fattas. Det är där som man lägger praktiskt taget alla resurser. Jämfört med Migrationsverkets resurser har ju Utlänningsnämnden en mycket mindre del.

Det är två instanser. Det mesta krutet läggs ju i början. Det är på Migrationsverket som man gör asylutredningar, går igenom allting och försöker reda ut färdvägar, falska handlingar och berättelser för att se om det finns en trovärdighet i det hela. Det är där som man lägger krutet, och så ska det också vara. Någoting annat gäller inte.

NIPU förde ju en diskussion om ett slags förvaltningsdomstol. Men då blir det ju tre instanser, och det kommer att ta ännu längre tid. Men det kanske vi är beredda att acceptera, inte vet jag. Där kommer krutet i så fall definitivt att läggas i ett senare skede.

Anf. 38 MAGDA AYOUB (kd) replik:

Fru talman! Gustaf von Essen säger att Kristdemokraterna inte har avsatt mera pengar för att minska handläggningstiden. Visst kan man göra det. Men man har anslagit mera pengar gång på gång, men det har inte gett något resultat. Man tar inte hänsyn till de kostnader som uppstår runt omkring själva asylprocessen, till all den psykiska ohälsa som denna medför. Det är också kostsamt.

Vi tror ändå att man kan organisera om arbetet på Migrationsverket så att handläggningstiden förkortas. Ett exempel är ensamkommande barn som alltid ska behandlas med förtur. De kan fortfarande få vänta upp till ett år. Jag känner till barn som har fått vänta i upp till tre år innan de fick det första beslutet. Under tiden mår de väldigt dåligt. Det som är runt omkring kostar också.

Anf. 39 GUSTAF VON ESSEN (m) replik:

Fru talman! Hade jag vetat att Migrationsverket var en ineffektiv myndighet skulle jag nog säga att man i första hand skulle ändra sättet att arbeta för att kunna öka hastigheten. Men så är det ju inte. I själva verket står Migrationsverket mycket högt upp på listan för statliga myndigheter när det gäller produktivitet. Det går inte att svettas fram särskilt mycket mera effektivitet än vad som i dag är fallet. Det måste för en gångs skull vara en fråga om pengar. Ju mer pengar som kan läggas på den tidiga

processen – som Johan Pehrson var inne på – desto mer pengar kan man spara i ett senare skede.

Men här rör det sig om ca 3 000 personer som inte blir utredda under nästa år, och balanserna kommer att öka. Jag har läst er motion, och det är inte trovärdigt att ni kan fixa detta. Det går ju inte. Jag kan dela Magda Ayoub's inställning, men det går faktiskt inte ihop. Det går inte ihop för mig heller, om jag ska vara ärlig. De 20 miljoner som jag vill avsätta är inte tillräckliga.

Anf. 40 MAGDA AYOUB (kd) replik:

Fru talman! Vi fick samma information från Migrationsverkets högsta chef. Det fanns ett önskemål om att kunna flytta olika anslag. Det är ett sätt att tillmötesgå detta.

Under den senaste tiden har det kommit otroligt många samtal och brev från privatpersoner som vill ha hit sina anknytningar. De är alldeles förtvivlade. Först får man avslag hos Migrationsverket efter 8–10 månaders väntan. Sedan kan man också få vänta i 8–10 månader på behandlingen i Utlänningsnämnden. Folk mår väldigt dåligt. Kostnaderna runt omkring det hela är stora.

Jag tror ändå på en attitydförändring och på att sättet att hantera asylärenden och anknytningsärenden kunde vara bättre.

Anf. 41 GUSTAF VON ESSEN (m) replik:

Fru talman! Det är klart att det är sådant som man alltid kan säga. Jag är ledamot av Utlänningsnämnden, och jag brukar alltid se efter hur lång tid ett ärende har tagit från det att en person har rest in i landet till dess att det har fattats ett beslut i nämnden. Det rör sig mycket ofta om två, två och ett halvt år, ett år på Invandrarverket och ett år i Utrikesnämnden.

De jobbar och sliter och ska ha respekt för det. De engagerar sig enormt och sliter verkligen på alla håll och kanter för att både upprätthålla kvaliteten och producera ett antal ärenden. Det är klart att man kan säga att de gör fel, att de skulle ha gjort på något annat sätt, men det finns inte så många andra sätt. Det är förvaltningslagen och ett visst processuellt system som ska följas. Det gäller ju alltid att om det inte finns personal tar det längre tid och blir större balanser.

Vad jag försöker säga är att om vi skulle anlägga ett dynamiskt synsätt och ta resurser från ett anslag och lägga dem här skulle det kunna fungera. Men Finansdepartementet ser inte på saker och ting dynamiskt utan bara kameralt; det ska man ha klart för sig. Så det är nog inte så lätt.

Jag tror verkligen att vi måste diskutera det här på ett öppet och ärligt sätt för de asylsökandes och tillståndssökandes egen skull. Det är dessa människor det handlar om. Det är därför jag är så engagerad i de här frågorna.

Anf. 42 ANITA JÖNSSON (s) replik:

Fru talman! Gustaf von Essen gjorde en bra beskrivning av hur svårt det egentligen är att budgetera det här anslaget eftersom vi i dag är beroende av hur stora flyktingströmmarna till Sverige är. Utrikesdepartementet och Migrationsverket försöker göra en bedömning, men trots alla prognoser kan vi se att det kan slå fel både åt det ena och det andra hållet.

Vi har i utskottet haft en diskussion om Migrationsverkets möjligheter att klara sina uppdrag och de mål som vi satt upp för det här politikområdet. Vi gör då ett tillkännagivande som handlar om att man ska kunna disponera om sina resurser från ett anslag till ett annat.

Nu ger Gustaf von Essen uttryck för Finansdepartementets ovilja att göra den här typen av förändringar. Men jag är ganska övertygad om att det kan bli möjligt om man ser att man genom den här budgettekniken kan klara sitt uppdrag på ett bättre sätt utan att behöva skjuta till medel.

Sedan tycker jag att det är viktigt att vi framöver följer de här frågorna för att se den kommande utvecklingen, så att vi ska kunna klara vårt uppdrag.

När det gäller transportörsansvaret ligger det ju fast att frågan är remitterad till anhörigutredningen, som har fått ett tilläggsdirektiv. Det är viktigt att man där diskuterar frågan och kommer fram till en ståndpunkt. Med en gemensam syn på detta är förutsättningarna bättre för att man ska lyssna på hur vi i Sverige ser på detta med transportörsansvaret.

Anf. 43 GUSTAF VON ESSEN (m) replik:

Fru talman! Jag tror att Anita Jönsson och jag är helt överens när det gäller budgetprocessen. Det är svårt att budgetera.

Jag har varit socialnämndsordförande i Uppsala en gång i tiden, och jag vet att det var nästan omöjligt att budgetera socialbidragskostnaderna. Det blev liksom vad det blev.

Men här har man faktiskt från börjat vetat att pengarna inte ens räcker till 12 000 asylsökande. Det var därför som vi från vårt håll sade att om vi ska uppnå målet att klara 12 000 asylsökande, måste vi åtminstone ha tillräckligt med pengar för det. Därför lade vi på 20 miljoner kronor. Det var också precis vad Invandrarverket sade att man behövde för att klara det målet. Men det har ju varit tydligt en längre tid, långt innan budgeten lades fram, att 12 000 asylsökande var en för låg siffra. Man hade mycket väl kunnat öka på mera när man tidigt såg vad som var på väg att hända.

Migrationsverket skrev ett brev till Finansdepartementet redan för ett och ett halvt år sedan för att lyfta fram möjligheten till dynamiskt utnyttjande av anslaget, men det har ju inte hänt någonting. Jag hoppas att Anita Jönsson, Berit Andnor och andra tunga socialdemokrater har större möjligheter att övertala Bosse Ringholm än vad Migrationsverket har. Vi sätter vårt hopp till er. Jag tror att det skulle vara utomordentligt bra om det gick att ordna. Det tycks vi alla vara överens om.

Sedan ska jag bara säga något kort om detta med transportörsansvaret. Jag har läst i ett TT-meddelande att Maj-Inger Klingvall har sagt att vi ska vara beredda att betala böter. Därmed finns det en överenskommelse. Det enda som vi då kan diskutera i utredningen är böternas storlek.

Anf. 44 ULLA HOFFMANN (v):

Fru talman! Huvuddebatten kring utgiftsområde 8 har handlat om integrationen. Den stora migrationspolitiska debatten brukar vi ha i kamraren till våren. Då diskuterar vi också inriktningen på asyl- och flyktingpolitiken. I dag handlar det om hur vi ska betala för att uppfylla varje människas grundläggande rätt att söka asyl.

Inledningsvis vill jag säga att jag instämmer i det som Birgitta Carlsson och Johan Pehrson sade vad gäller transportörsansvaret och EU:s viseringsregler.

Anita Jönsson säger att vi kan diskutera transportörsansvaret i utskottet med Utrikesdepartementet. Senast vi hade en sådan diskussion, för en vecka sedan, sade statssekreteraren att skärpningen av transportörsansvaret, som Frankrike har föreslagit, inte skulle gå att genomföra och att Sverige är starkt kritiskt och har reserverat sig.

I går eller om det var i förrgår kunde vi läsa i tidningarna att regeringen kommit överens med den franska regeringen om att reglerna ska skärpas och att anhörigutredningen ska få i uppgift att expediera denna beställning från den franska och den svenska regeringen. Och det är klart att kammaren ställer sig undrande över denna hantering.

Den 1 juli 1994 trädde lagen om mottagande av asylsökande m.fl. i kraft. Lagen innehåller bl.a. regler och föreskrifter om sysselsättning för de asylsökande, den s.k. organiserade verksamheten. Den innehåller också föreskrifter om biståndet till asylsökande. LMA är den rättsliga grunden för Migrationsverkets organiserade verksamhet på förläggningarna. Verksamheten består ofta av studier i svenska och engelska, samhällsorientering, kaféverksamhet och skötsel av de gemensamma lokalerna.

Vänsterpartiet tycker att det är bra att asylsökande omedelbart får börja studera svenska. Som Kalle Larsson i sitt inlägg påpekade anser vi att integrationen börjar dag ett och att det inte finns någon tid att förlora. Desto märkligare blir det då förstås att svenskundervisningen på förläggningarna i de flesta fall avbryts när Migrationsverket har fattat ett avvisningsbeslut. I stället ska den asylsökande då ägna sig åt sådant som blir till nytta efter avvisningen till hemlandet, t.ex. undervisning i engelska eller minröjning. Trots att alla som fått avslag på sin asylansökan har rätt att överklaga beslutet till Utlänningsnämnden och att Utlänningsnämnden, om jag inte misstar mig, ändrar 40 % av Migrationsverkets beslut, ska den asylsökande ägna sig åt minröjning. 40 % av de asylsökande vars avvisningsbeslut Utlänningsnämnden ändrar har ingen nytta av sina minröjningskunskaper utan skulle varit mer betjänta av att få fortsätta sin svenskinläring.

När LMA antogs av riksdagen gjordes ingen analys av vilka konsekvenser barnkonventionen kunde få för lagen. Det finns med andra ord inte någon reglering eller några föreskrifter om hur verksamheten vid förläggningarna ska se ut för barnen. Det är som om asylsökande endast består av vuxna och inte några barn. De asylsökande barnen torde faktiskt höra till de mest utsatta barnen i vårt land.

Vid ett besök som Vänsterpartiets riksdagsgrupp gjorde vid en av Migrationsverkets förläggningar presenterades barnverksamheten. För den yngsta gruppen barn, dvs. barn upp till fem år, anordnades öppen förskola tre dagar i veckan mellan kl. 10 och kl. 12. En dag i veckan erbjöds skolförberedande verksamhet för sexåringarna. På eftermiddagarna ordnades fritidsverksamhet för skolbarnen. För de flesta barnen fanns inte resurser, vare sig lokal- eller personalmässigt, för mer än ett par timmars aktiviteter i veckan. Under sommaren ligger verksamheten helt nere utan att någon annan verksamhet finns.

*Anslag inom
utgiftsområde 8
Invandrare och
flyktingar*

Vid en kontroll med Migrationsverket visade det sig att barnverksamheterna vid förläggningarna är högst frivilliga för Migrationsverket. Inte någonstans finns detta reglerat, vare sig i lag eller förordning. Inte ett öre skjuts till i någon form av öronmärkta pengar. Kostnaderna för barnverksamheten får tas ur ordinarie budget. Utbildningsdepartementet har lagt fram en promemoria som heter *Förskola, skola och skolbarnsomsorg för asylsökande barn*. Det visar sig att på de ställen där ingen verksamhet alls erbjudits har förläggningarna svarat att det har vi inte råd med.

Vänsterpartiet har motionerat om att den verksamhet som erbjuds asylsökande barn på Migrationsverkets förläggningar ska hålla samma standard som för barn födda i Sverige. Detta har utskottsmajoriteten ställt sig bakom. Men när vi nu lägger på Migrationsverket fler uppgifter, dvs. att vi kräver att man ska höja standarden och kvaliteten på barnverksamheten så att den följer samma standard som vid den allmänna förskolan, så innebär det att vi också måste skicka med pengar, för det kommer att behövas mer personal och bättre utrustning. Och detta kostar pengar och det kan inte tas ur Migrationsverkets redan hårt ansträngda budget.

Gustaf von Essen har i sitt inlägg pekat på behovet av att regeringen samtidigt som man tar nya praxisbeslut också ser till att skjuta till mer medel. Annars leder resursbristen i form av medel till ytterligare förlängda handläggningstider med allt vad det innebär av lidande för den asylsökande. Det är bra att utskottet föreslår att medlen ska kunna användas friare, men detta löser inte alla problem.

Om man tar från anslaget som är till för mottagningen och använder det till att förkorta handläggningstiderna kan det innebära att verksamheterna vid förläggningarna blir lidande. Detta kan t.ex. innebära att undervisning, organiserad verksamhet och terapeutisk vård blir lidande. Ett flexibelt utnyttjande av anslagen är en nödgång. För att problemen ska lösas på ett hållbart sätt menar vi att ytterligare medel i framtiden måste tillföras Migrationsverket. Jag vill också i samband med detta framhäva att vad jag just sagt om medel inte innebär att Vänsterpartiets kritik vad gäller många av de beslut som Migrationsverket fattar inte skulle kvarstå och att vi inte skulle anse att handläggningen eller administrationen kan effektiviseras.

Fru talman! Det är mycket som jag skulle vilja ta upp i dagens debatt. Jag skulle t.ex. vilja diskutera ett par praxisbeslut vad gäller tvåårsregeln som nyligen fattats av Utlänningsnämnden. Där har man nu, efter det att regeringen enligt sin egen uppfattning stärkt det rättsliga skyddet för kvinnor som misshandlats av sin partner under den tvååriga provtiden, konstaterat att fem månader av misshandel och våldtäkt är en alldeles för kort tid för att den utländska kvinnan ska få stanna. En svensk kvinna får samhällets skydd efter ett slag. För en utländsk kvinna räcker det inte med fem månaders misshandel. Detta och liknande beslut vad gäller tvåårsregeln som Utlänningsnämnden fattat stärker mig i min uppfattning att Utlänningsnämnden måste läggas ned.

Den mest angelägna reform som just nu kan genomföras på flyktingrättens område är att flytta över prövningen av asylärenden till förvaltningsdomstolar och lägga ned Utlänningsnämnden. Därmed skulle den sökande och myndigheten ställas som parter mot varandra i en rättegång enligt normala processprinciper. Ett av de svåraste rättssäkerhetsproble-

men hos Utlänningsnämnden och Migrationsverket är att man grundar besluten på kunskap som enbart varit känd för nämnden eller verket och som inte delgivits den sökande.

Att lägga ned Utlänningsnämnden och föra över prövningen till förvaltningsdomstolar skulle betyda att den asylsökande får del av allt material som beslutet grundas på, att det kan ske en tillämpbar praxisbildning på området och att likformigheten, förutsägbarheten och därmed rättssäkerheten ökar. NIPU föreslog faktiskt i enighet att Utlänningsnämnden ska läggas ned. Vi har nu på omvägar hört att regeringen har för avsikt att föreslå riksdagen att behålla Utlänningsnämnden med en lätt ansiktslyftning. Men vad jag kan se finns det inte någon parlamentarisk majoritet för detta i riksdagen.

Fru talman! Vänsterpartiet har i förhandlingarna med regeringen och Miljöpartiet sett till att Migrationsverket erhåller 24 miljoner kronor extra och Utlänningsnämnden 6 miljoner kronor. Eftersom detta är en budgetdebatt har vi inte några reservationer, vilket inte innebär att vi står bakom regeringens flyktingpolitik, som Kalle Larsson mycket riktigt påpekade. Den kritiken återkommer vi till i den migrationspolitiska debatten.

Anf. 45 GUSTAF VON ESSEN (m):

Fru talman! Det är ju viktigt att vi alla inser det orealistiska i att underbudgetera så mycket som vi gör för närvarande och att man åtminstone i ett senare skede är beredd att skjuta till mer pengar så att de asylsökande, de tillståndssökande, får den snabba och rättssäkra handläggning som vi måste kunna ge dem utan dessa långa väntetider som är så oerhört traumatiserande för oss alla – inte minst för de asylsökande.

Vad sedan gäller asylprocessen som sådan har det väl varit helt klart att *alla* partier sedan länge har velat ha ett tydligt tvåpartsförhållande. Man vill ha en rättssäkerhet för den asylsökande som är större och som kan utvecklas mer. Över huvud taget vill man ha en processordning i domstol eller som är mycket domstolsliknande. Förvaltningsdomstolar är ju lite annorlunda än vanliga domstolar.

Kriterierna måste vara snabbhet, rättssäkerhet, tvåpartsförhållande och allt detta som vi är överens om. Formerna för hur detta bäst ska organiseras kan diskuteras, men kriterierna måste vara glasklart uppfyllda.

Anf. 46 ULLA HOFFMANN (v):

Fru talman! Kriterierna måste vara glasklart uppfyllda, säger Gustaf von Essen. Samtidigt säger han att han kan tänka sig att diskutera mycket domstolsliknande former. Men om det är mycket domstolsliknande former är inte dessa kriterier uppfyllda. För oss i Vänsterpartiet och för andra partier som satt i NIPU, även för Gustaf von Essen när han satt i den utredningen, var det självklart att Utlänningsnämnden skulle läggas ned för att vi skulle kunna få just precis den här rättssäkerheten så att inte myndigheten t.ex. ska kunna bestämma att den personen vill vi träffa och höra och den personen vill vi inte träffa och höra.

I min värld kan det inte finnas någonting som heter domstolsliknande former. Vi kan ha ett rättsväsende med domstolar, och då finns det inte domstolsliknande former. Tanken på specialdomstolar tycker jag inte är speciellt bra, framför allt inte när man tänker på rättssäkerheten, förut-

sägbarheten och möjligheten att få ta del av alla handlingar som domstolen grundar sina beslut på.

Anf. 47 GUSTAF VON ESSEN (m):

Fru talman! Varje processuell konstruktion som vi ska göra på detta område måste innehålla precis de saker som Ulla Hoffmann nämner. Det är självklart. Jag tycker att om man inte får till stånd en ordning där de här kriterierna är uppfyllda, då är det ingen bra ordning. Där tror jag att vi är helt överens. Jag ser inte så stor dramatik i själva konstruktionen av den här domstolen. Huvudsaken är att kriterierna uppfylls och att effektiviteten och rättssäkerheten ökar. Det är för mig det primära.

Att sedan Ulla Hoffmann har lite noja i fråga om Utlänningsnämnden må så vara. Det kan jag möjligtvis ha respekt för även om jag tycker att man också där jobbar efter bästa förmåga. Man har ju själv från Utlänningsnämnden krävt att få ett tvåpartssystem och muntliga förhandlingar, alltså en förvaltningsliknande domstol. Sedan har det utvecklats i NIPU. NIPU har sedan fått en rad remissinstanser mot sig. Därför blev det ytterligare en utredning på UD, som också har fått en rad kommentarer från olika remissinstanser. Nu får man försöka hitta en bra lösning som uppfyller just de här kriterierna, som jag tror att vi är överens om.

Anf. 48 ULLA HOFFMANN (v):

Fru talman! Det låter ju lovande, som sagt. Vi är överens om allt det här med rättssäkerheten och hur processen ska gå till, att det ska vara ett tvåpartsförfarande. Så långt är vi helt överens. Sedan är det just det här att det börjar komma glidningar om hur det ska se ut, alltså domstolsliknande former osv. För oss är det otänkbart. Vi kan inte se varför vi just när det gäller utlänningsärendena och asylprocessen ska acceptera domstolsliknande former och varför vi inte ska ha förvaltningsdomstolar och ett riktigt domstolsförfarande med den processordning som där finns. Det handlar om möjligheten för människor att få lägga fram sin sak och möjligheten för människor att kunna ifrågasätta t.ex. informationen om länderna. Den får ombuden i dag inte lov att ta del av. Den ligger oftast till grund för besluten.

Jag tycker att det låter som att Gustaf von Essen inte helt och hållet har bestämt sig för hur det ska se ut utan att det faktiskt finns öppningar. De öppningarna ska vi försöka bygga vidare på så att det som NIPU föreslog, nämligen att Utlänningsnämnden ska läggas ned och att vi inte ska ha någon specialdomstol vad gäller utlänningsärenden, kanske kan bli förverkligat.

Anf. 49 GUSTAF VON ESSEN (m):

Fru talman! Ulla Hoffmann! Jag tror att det här bereds på något sätt i Regeringskansliet. Jag vet inte hur, och jag vet inte när ett förslag kommer, men jag är rätt säker på att regeringen inte gärna lägger fram ett förslag som man inte tror att man får en hyggligt bra majoritet för. Om regeringen skulle försöka sig på något sådant, tror jag att man gör en politisk dumhet.

Anf. 50 ULLA HOFFMANN (v):

Fru talman! Det som Gustaf von Essen säger låter ju lovande. Jag har hört ett ganska säkert rykte om att regeringen håller på att förbereda just en sådan proposition där specialdomstol ingår.

Jag tycker att Gustaf von Essens uttalande är en väldigt klar och tydlig signal. Det som har nämnts i debatten i dag om Utlänningsnämnden ger också bra och tydliga signaler till regeringen.

Anf. 51 GUSTAF VON ESSEN (m):

Fru talman! Var nu försiktig med slutsatserna! Jag har sagt att kriterierna för en processuell lösning måste vara helt uppfyllda. Och dessa kriterier har jag försökt att beskriva lite grann, och där tycks vi faktiskt vara överens. Jag kan inte se några motsättningar när det gäller detta.

Men vilken konstruktion man ska ha, om det ska vara en specialdomstol, förvaltningsdomstolar eller någon annan konstruktion, har jag inte bundit mig för. Jag vill bara att kriterierna ska vara uppfyllda. Det är det viktigaste.

NIPU:s förslag har ju trots allt den nackdelen – det har många fördelar – att det blir tre instanser med kammarrätten som slutlig instans. Eftersom jag satt med i denna utredning, så vet jag hur resonemangen fördes. Och tre instanser gör inte att asylprocessen går fortare, utan den blir längre och därmed kanske mer traumatisk, eftersom väntetiderna ökar. Det är nackdelen. Men jag binder mig inte nu.

Anf. 52 JOHAN PEHRSON (fp):

Fru talman! Det är intressant att följa Gustaf von Essens inre konventioner. Det handlar om kriterier, om liknande, om lösningar. Det är väldigt enkelt. Man tycker ju att en moderat politiker som under många år har jobbat med dessa frågor, som är väl insatt och som framför allt annars gärna brukar tala om rättssäkerhet, lag och ordning, osv. kunde komma med ett konkret svar ganska snart om han är för en domstol eller inte.

Anf. 53 GUSTAF VON ESSEN (m) replik:

Fru talman! Jag utgår ifrån att Johan Pehrson, som är Folkpartiets talesman, noggrant har läst alla remissvar på NIPU:s utredning och också den utredning som gjordes på UD. Om han har gjort det så ser han också att det finns konventioner på alla möjliga håll när det gäller hur man ska lösa denna fråga.

Jag är för en domstol, helt klart, men om det ska vara en specialdomstol eller om det ska ske i förvaltningsdomstolssystemet återstår att se. Detta måste jag fundera vidare på beroende på de överväganden som måste göras.

Anf. 54 ULLA HOFFMANN (v):

Fru talman! Det blir ett mycket kort anförande.

Gustaf von Essen sade att jag ska vara försiktig i mina slutsatser och att han inte binder sig. Jag vill då bara säga till Gustaf von Essen att han kan känna sig trygg, jag har uppfattat budskapet att Gustaf von Essen inte vill binda sig.

Men däremot vill jag säga till Gustaf von Essen att det faktiskt är skillnad på en myndighet som Utlänningsnämnden är och en specialdomstol och sedan de vanliga domstolarna. Vi förordar att Utlänningsnämnden ska läggas ned och att man ska gå över till förvaltningsdomstolar.

Vi kan konstatera att den här diskussionen kommer att fortsätta. Och jag vill återigen säga att den här debatten faktiskt blivit en signal till regeringen men också en signal för oss att vi måste sätta oss ned och diskutera frågan om Utlänningsnämndens vara eller icke vara.

Anf. 55 GUSTAF VON ESSEN (m) replik:

Fru talman! Utlänningsnämnden som nämnd kommer ju under alla omständigheter att läggas ned. När det gäller detta att rusa runt och kräva nedläggning av Utlänningsnämnden vill jag säga att vi ju alla är överens om att Utlänningsnämnden i dess nuvarande form ska läggas ned. Det gäller ju bara att vi får regeringen att bereda ett ärende som innebär att de kriterier som vi har ställt upp, och jag tror faktiskt att vi har samma kriterier, uppfylls. Sedan kan man diskutera om det ska vara en specialdomstol – då får vi två instanser, vilket kanske är tillräckligt och väl avvägt – eller om vi ska gå förvaltningsvägen – då får vi tre eller kanske, enligt vissa remissinstanser, t.o.m. fyra instanser därför att kammarrätten ju också har en regeringsrätt över sig, och kammarrätten antyder att man inte kan vara slutinstans. Det gäller alltså att tänka sig för här och problematisera och framför allt läsa de olika remissinstansernas invändningar, eftersom det ju är jurister som har tittat på detta. Detta är inte bara politik, utan det är också juridik, och det är därför som jag ännu inte har bestämt mig.

Anf. 56 MAGDA AYOUB (kd):

Fru talman! Jag satt också i NIPU, och först var alla partier överens om att man skulle lägga ned Utlänningsnämnden och i stället ha domstolar. Men efter en tid ändrade sig majoriteten. Socialdemokraterna, Moderaterna och Centerpartiet sade i detta fall att det ska vara domstolsliknande former. Moderaternas sätt att agera förvånar mig, att de är emot specialdomstolar. När det gäller själva processen sade man från majoriteten att första instans ska vara Migrationsverket. Minoriteten hade en annan uppfattning, nämligen att man skulle lägga de positiva besluten hos Migrationsverket, men första instans skulle vara länsrätten, och andra instans kammarrätten. Jag är i dag förvånad över att man ändrade detta och säger att det ska vara domstolsliknande former.

Anf. 57 GUSTAF VON ESSEN (m):

Fru talman! Magda Ayoub! Vi satt ju i samma utredning, och vi kan inte ha kommit fram till så oerhört olika slutsatser. Majoriteten förordade i NIPU att detta skulle läggas i andra instans, i länsrätt, med överprövning till kammarrätt – då krävs prövningstillstånd. Det blir då tre instanser.

Detta är väl domstolsformer och inte domstolsliknande former? Detta är precis som vi alla har sagt. Det är domstolar. Sedan hade vi olika uppfattningar om hur första instans skulle se. Men om Magda Ayoub antyder att majoriteten inte vill ha domstolar i fråga om detta så måste hon ha läst NIPU:s slutbetänkande på ett konstigt sätt.

Anf. 58 MAGDA AYOUB (kd):

Fru talman! Gustaf von Essen påstår att jag har läst NIPU:s slutbetänkande på ett konstigt sätt. Men jag har läst det, och vi var överens om att det ska vara domstolar. Men varför kallar man länsrätten och kammarrätten för specialdomstolar. Man byter ut orden och säger att man vill ha specialdomstolar. Under den första tiden var vi överens om att detta skulle prövas i länsrätten och i kammarrätten. Men vi tycker inte att det är tre instanser utan två instanser som har huvudbeslutet. Första instans ska vara länsrätten och andra instans ska vara kammarrätten. Jag ser inte att det är tre instanser. Migrationsverket ska ta hand om de positiva besluten, och domstolen ska ta hand om de negativa besluten.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut skulle fattas den 5 december.)

5 § Bordläggning

Anmälades och bordlades

Proposition

2000/01:45 Godkännande av rådsbeslut om ändring av systemet för gemenskapernas egna medel

Justitieutskottets betänkanden

2000/01:JuU8 Ändring i brottsbalken

2000/01:JuU1 Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

6 § Anmälan om interpellationer

Anmälades att följande interpellationer framställdes

den 1 december

2000/01:156 av *Yvonne Andersson* (kd) till utbildningsminister Thomas Östros

Kompetens inom läraryrket

2000/01:157 av *Yvonne Andersson* (kd) till utbildningsminister Thomas Östros

Kvalitetssäkring av den högre utbildningen

2000/01:158 av *Yvonne Andersson* (kd) till utbildningsminister Thomas Östros

Utbildningsvägar för praktiska yrken

2000/01:159 av *Yvonne Andersson* (kd) till utbildningsminister Thomas Östros

Praktiska moment i grundskolan

2000/01:160 av *Yvonne Andersson* (kd) till utbildningsminister Thomas Östros

Högskoleutbildning

Prot. 2000/01:38
1 december

2000/01:161 av *Yvonne Andersson* (kd) till statsrådet Ingegerd Wärnersson
Friskolor för vuxenutbildning

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 5 december.

7 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 30 november

2000/01:319 av *Anna Åkerhielm* (m) till näringsminister Björn Rosengren

Väntetider för körkortspröv

2000/01:320 av *Sofia Jonsson* (c) till statsrådet Ingegerd Wärnersson

Individanpassad skola

2000/01:321 av *Ulla Hoffmann* (v) till statsrådet Maj-Inger Klingvall

Pedagogisk verksamhet för asylsökande barn i förskoleåldern

2000/01:322 av *Ulla Hoffmann* (v) till finansminister Bosse Ringholm

Premiesparfonden

2000/01:323 av *Ulla Hoffmann* (v) till finansminister Bosse Ringholm

Premiesparfonden och generationsfonder

2000/01:324 av *Lennart Degerliden* (fp) till miljöminister Kjell Larsson

Tidsplan för vattendomar

2000/01:325 av *Jonas Ringqvist* (v) till miljöminister Kjell Larsson

Miljösanering i översvämningsdrabbade områden

2000/01:326 av *Sofia Jonsson* (c) till utbildningsminister Thomas Östros

Gotlands tonsättarskola

2000/01:327 av *Harald Nordlund* (fp) till utbildningsminister Thomas

Östros

Trygghetssystem för studenter med barn

2000/01:328 av *Yvonne Oscarsson* (v) till socialminister Lars Engqvist

Narkotikaklassning av dextropropoxifener

2000/01:329 av *Agneta Brendt* (s) till socialminister Lars Engqvist

Kostnader för hörapparater

2000/01:330 av *Gun Hellsvik* (m) till justitieminister Thomas Bodström

Blodprovstagning på unga under 15 år vid misstanke om narkotikabruk

2000/01:331 av *Birgitta Sellén* (c) till jordbruksminister Margareta Win-

berg

Kadavermjöl i djurfoder

den 1 december

2000/01:332 av *Willy Söderdahl* (v) till miljöminister Kjell Larsson

Nya infällsvinklar i Agenda 21-arbetet

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 5 december.

Prot. 2000/01:38
1 december

8 § Kammaren åtskildes kl. 11.39.

Förhandlingarna leddes
av förste vice talmannen från sammanträdet början t.o.m. 4 § anf. 34
(delvis) och
av tredje vice talmannen därefter till sammanträdet slut.

Vid protokollet

LISBETH HANSING ENGSTRÖM

/Barbro Nordström

1 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer.....	1
2 § Hänvisning av ärende till utskott och beslut om förlängd motionstid	2
3 § Förnyad bordläggning	2
4 § Anslag inom utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar.....	3
Socialförsäkringsutskottets betänkande 2000/01:SfU2	3
Anf. 1 GÖRAN LINDBLAD (m).....	3
Anf. 2 MAGDA AYOUB (kd).....	5
Anf. 3 BIRGITTA CARLSSON (c).....	6
Anf. 4 JOHAN PEHRSON (fp).....	8
Anf. 5 KERSTIN-MARIA STALIN (mp).....	11
Anf. 6 ANITA JÖNSSON (s).....	13
Anf. 7 GÖRAN LINDBLAD (m) replik	17
Anf. 8 ANITA JÖNSSON (s) replik.....	17
Anf. 9 GÖRAN LINDBLAD (m) replik	18
Anf. 10 ANITA JÖNSSON (s) replik.....	18
Anf. 11 JOHAN PEHRSON (fp) replik	19
Anf. 12 ANITA JÖNSSON (s) replik.....	19
Anf. 13 JOHAN PEHRSON (fp) replik	20
Anf. 14 ANITA JÖNSSON (s) replik.....	20
Anf. 15 BIRGITTA CARLSSON (c) replik.....	20
Anf. 16 ANITA JÖNSSON (s) replik.....	21
Anf. 17 BIRGITTA CARLSSON (c) replik.....	21
Anf. 18 ANITA JÖNSSON (s) replik.....	22
Anf. 19 MAGDA AYOUB (kd) replik.....	22
Anf. 20 ANITA JÖNSSON (s) replik.....	22
Anf. 21 MAGDA AYOUB (kd) replik.....	23
Anf. 22 ANITA JÖNSSON (s) replik.....	23
Anf. 23 KERSTIN-MARIA STALIN (mp) replik	23
Anf. 24 ANITA JÖNSSON (s) replik.....	24
Anf. 25 KERSTIN-MARIA STALIN (mp) replik	24
Anf. 26 ANITA JÖNSSON (s) replik.....	24
Anf. 27 KALLE LARSSON (v).....	24
Anf. 28 GÖRAN LINDBLAD (m) replik	27
Anf. 29 KALLE LARSSON (v) replik.....	27
Anf. 30 GÖRAN LINDBLAD (m) replik	28
Anf. 31 KALLE LARSSON (v) replik.....	28
Anf. 32 GUSTAF VON ESSEN (m).....	29
Anf. 33 KERSTIN-MARIA STALIN (mp) replik	30
Anf. 34 JOHAN PEHRSON (fp) replik	30
Anf. 35 GUSTAF VON ESSEN (m) replik.....	31
Anf. 36 JOHAN PEHRSON (fp) replik	31
Anf. 37 GUSTAF VON ESSEN (m) replik.....	32
Anf. 38 MAGDA AYOUB (kd) replik.....	32
Anf. 39 GUSTAF VON ESSEN (m) replik.....	32

Anf. 40	MAGDA AYOUB (kd) replik	33
Anf. 41	GUSTAF VON ESSEN (m) replik	33
Anf. 42	ANITA JÖNSSON (s) replik	33
Anf. 43	GUSTAF VON ESSEN (m) replik	34
Anf. 44	ULLA HOFFMANN (v)	34
Anf. 45	GUSTAF VON ESSEN (m)	37
Anf. 46	ULLA HOFFMANN (v)	37
Anf. 47	GUSTAF VON ESSEN (m)	38
Anf. 48	ULLA HOFFMANN (v)	38
Anf. 49	GUSTAF VON ESSEN (m)	38
Anf. 50	ULLA HOFFMANN (v)	39
Anf. 51	GUSTAF VON ESSEN (m)	39
Anf. 52	JOHAN PEHRSON (fp)	39
Anf. 53	GUSTAF VON ESSEN (m) replik	39
Anf. 54	ULLA HOFFMANN (v)	39
Anf. 55	GUSTAF VON ESSEN (m) replik	40
Anf. 56	MAGDA AYOUB (kd)	40
Anf. 57	GUSTAF VON ESSEN (m)	40
Anf. 58	MAGDA AYOUB (kd)	41
	(Beslut skulle fattas den 5 december.)	41
5 §	Bordläggning	41
6 §	Anmälan om interpellationer	41
7 §	Anmälan om frågor för skriftliga svar	43
8 §	Kammaren åtskildes kl. 11.39.	44

